

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Kontrolní praxe živnostenských úřadů v kraji

The Control Practice of Trade Licensing Offices in the Region

Student: Dominika Smolková

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Pavel Godický

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání bakalářské práce

Student: **Dominika Smolková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Kontrolní praxe živnostenských úřadů v kraji**
The Control Practice of Trade Licensing Offices in the Region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Živnostenské podnikání
3. Živnostenský úřad
4. Živnostenská kontrola v praxi
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 343 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

MAKALOVÁ, Danko. *Živnostenský zákon a prováděcí nařízení vlády s komentářem: úplné znění podle stavu k 1. 9. 2008*. 2. vyd. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2008. 247 s. ISBN 978-80-87093-66-5.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

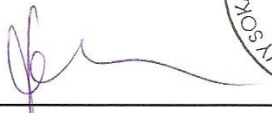
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

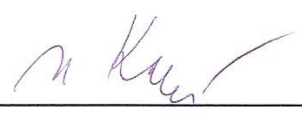
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Pavel Godický**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 10.5.2013

Smolková
.....
Dominika Smolková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Pavlu Godickému, vedoucímu mé bakalářské práce, za cenné rady, odborné vedení a pomoc při vypracování této práce.

Obsah

1 Úvod	5
2 Živnostenské podnikání	7
2.1 Základní právní předpisy upravující živnostenské podnikání.....	7
2.2 Definice živnosti	7
2.2.1 Znaky živnostenského podnikání	8
2.2.2 Negativní vymezení živnosti	9
2.3 Subjekty oprávněné provozovat živnost	9
2.4 Podmínky provozování živnosti.....	10
2.4.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti.....	10
2.4.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti	11
2.4.3 Překážky provozování živnosti.....	12
2.5 Členění živností.....	13
2.5.1 Ohlašovací živnosti	14
2.5.2 Koncesované živnosti.....	15
2.6 Odpovědný zástupce	15
2.7 Živnostenské oprávnění	17
2.7.1 Vznik živnostenského oprávnění.....	17
2.7.2 Jednotný registrační formulář.....	19
2.7.3 Průkaz živnostenského oprávnění	20
2.7.4 Změna živnostenského oprávnění	21
2.7.5 Zánik živnostenského oprávnění	21
3 Živnostenský úřad	23
3.1 Soustava a činnosti živnostenských úřadů v ČR.....	23
3.1.1 Obecní živnostenský úřad.....	23
3.1.2 Krajský živnostenský úřad	24
3.1.3 Živnostenský úřad České republiky	24
3.2 Živnostenský rejstřík.....	25
3.3 Živnostenská kontrola	26
3.3.1 Orgány státní správy vykonávající živnostenskou kontrolu.....	27
3.3.2 Práva a povinnosti kontrolních pracovníků	27
3.3.3 Práva a povinnosti kontrolovaných osob.....	28

3.3.4	Protokol o výsledku kontroly	29
3.3.5	Protiprávní jednání subjektů v oblasti živnostenského podnikání	30
4	Živnostenská kontrola v praxi.....	33
4.1	Postup kontrolních orgánů při výkonu živnostenské kontroly.....	33
4.2	Struktura živnostenských úřadů a podnikatelů v Moravskoslezském kraji	34
4.2.1	Živnostenský úřad Hlučín.....	35
4.2.2	Obecní živnostenský úřad Opava	38
4.2.3	Živnostenský úřad Ostrava	41
4.2.4	Zjištěné rozdíly	43
4.2.5	Shrnutí	45
5	Závěr	47
	Seznam použité literatury	49
	Seznam zkratk	53
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Podnikání je významným rysem demokratických společností a hraje ve vyspělých tržních ekonomikách důležitou ekonomickou a stabilizační roli. Rozvoj podnikání značně přispívá k hospodářskému růstu a tvorbě pracovních míst (Lukeš, Jakl, 2012).

Podnikatelská činnost je i v České republice důležitým pilířem hospodářského trhu a největší podíl mezi registrovanými ekonomickými subjekty má právě živnostenské podnikání. K 31. 12. 2012 to bylo téměř 70%¹. Podnikatel také musí v rámci své činnosti dodržovat práva a povinnosti stanovené živnostenským zákonem či jinými právními předpisy a právě v této souvislosti plní svou funkci živnostenská kontrola. Problematika živnostenské kontroly je značně rozsáhlá a hraje v rámci živnostenského podnikání významnou roli.

Důležitost živnostenského podnikání a její kontroly v České republice byl pro mě důvodem, proč jsem si tuto oblast vybrala k vypracování bakalářské práce.

Obsah bakalářské práce je rozdělen do tří hlavních částí.

V první části se chci pokusit o vysvětlení základních pojmů, které s živnostenským podnikáním souvisejí. Jde především o definování a členění živností, dále jsou zde rozebírány subjekty, které mohou podnikat a za jakých podmínek mohou živnost provozovat. Taktéž chci stručně popsat samostatný pojem živnostenské oprávnění.

Další část se věnuje soustavě a činnostem živnostenských úřadů, živnostenskému rejstříku a živnostenské kontrole. Tato kapitola by měla čtenáře seznámit s právními předpisy, podle kterých se kontrola vykonává, s právy a povinnostmi kontrolovaných subjektů a kontrolních pracovníků, poskytnout přehled o činnostech, které vykonávají živnostenské úřady a ukázat význam a důležitost tohoto orgánu.

Poslední část bakalářské práce se zaměřuje na kontrolní činnost tří živnostenských úřadů. Živnostenského úřadu Magistrátu města Ostravy, Živnostenského úřadu města Magistrátu Opavy a Živnostenského úřadu Městského úřadu Hlučín. Bude zde zobrazen přehled o počtu kontrol, které tyto živnostenské úřady provádějí, počtu pokut včetně výše těchto pokut, které jsou za porušení zákonem stanovených podmínek uloženy. Zjištěné výsledky chci mezi těmito třemi živnostenskými úřady různé velikosti porovnat. Při zpracování této práce jsem shromažďovala dostupné informace, data a materiály od

¹ Údaj získaný z Českého statistického úřadu

pracovníků živnostenských úřadů metodou dotazování. V práci jsem dále využila metodu analýzy, indukce a na zjištěné poznatky jsem použila i metodu komparace.

Vzhledem k odlišné velikosti těchto živnostenských úřadů a počtu podnikatelů v jejich územních obvodech předpokládám, že počet kontrol a pokut na Živnostenském úřadu Magistrátu města Ostravy bude mnohem vyšší než na Živnostenském úřadu Magistrátu města Opavy a Živnostenském úřadu Městského úřadu v Hlučíně.

Cílem mé bakalářské práce je poskytnout výstižné informace týkající se problematiky živnostenské kontroly a seznámit se s postupem kontrolních orgánů při výkonu živnostenské kontroly. Mým záměrem je dále řešení dané tematiky i z pohledu praxe na konkrétních živnostenských úřadech. Analyzovat jejich kontrolní činnost, zjistit možné přestupky s následnými postihy a opatřeními a následně tento postup graficky zpracovat.

Hlavním zdrojem při zpracovávání této práce je odborná literatura, webové stránky, získané materiály a údaje od pracovníků živnostenských úřadů, živnostenský zákon a další související právní předpisy.

2 Živnostenské podnikání

2.1 Základní právní předpisy upravující živnostenské podnikání

Základní ustanovení o podnikání je upraveno v Ústavním zákoně č. 2/1993 Sb. Listině základních práv a svobod. Říká se zde, že každý občan má právo provozovat podnikatelskou či jinou výdělečně hospodářskou činnost. Listina základních práv a svobod zároveň opravňuje stanovit jakýmkoliv zákonem podmínky a omezení pro výkon určitých podnikatelských činností. Takovým zákonem, který v současnosti stanovuje podmínky a upravuje živnostenské podnikání v České republice je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, dále jen živnostenský zákon. Živnostenský zákon je základní veřejnoprávní normou, která upravuje vztahy mezi podnikateli a státem ve většině podnikatelských aktivit. Od doby svého přijetí byl mnohokrát novelizován a řídí se jím jak podnikající fyzické osoby, tak i právnické osoby, které ke svému podnikání potřebují živnostenské oprávnění. Živnostenský zákon je dále doplňován zákonem č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole a jinými příslušnými právními předpisy (Novotný, 2010).

2.2 Definice živnosti

Živnostenský zákon definuje živnost jako „*soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“ (Horzinková, Urban, 2008, s. 17).

Právní úprava pojmu „živnost“ vychází z obecnější definice pojmu „podnikání“. Tento pojem je vymezen Obchodním zákoníkem, který podnikání definuje jako „*soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku*“ (Horzinková, Urban, 2008, s. 17). Rozsah pojmu „živnost“ je v porovnání s obchodním zákoníkem užší, což je vyjádřeno návazností na podmínky stanovené živnostenským zákonem.

Živnost je specifickou oblastí podnikání, kterou obchodní zákoník řadí do jedné ze čtyř kategorií. Stanovuje v nich, že podnikání je činnost, kterou podnikatel provádí na základě zápisu do obchodního rejstříku, na základě získaného živnostenského oprávnění či jiného než

živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů. Čtvrtou kategorií podnikání je provozování zemědělské výroby, přičemž provozující osoba musí být zapsána do evidence podle zvláštního předpisu. Z toho vyplývá, že živností je podnikatelská činnost provozována na základě živnostenského oprávnění (Horzinková, Urban, 2008).

Obchodní zákoník upravuje práva a povinnost všech podnikatelů, včetně živnostníků zatímco živnostenský zákon se vztahuje pouze na podnikatele, kteří podnikají na základě živnostenského oprávnění.

2.2.1 Znaky živnostenského podnikání

Aby byla určitá činnost považována za živnost, musí po celou dobu jejího provozování naplňovat všechny pojmové znaky živnostenského podnikání. Podle živnostenského zákona se jedná o soustavnost, samostatnost, provozovat činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.

Znak „soustavnost“ představuje trvalý výkon dané činnosti po určité časové období nebo pravidelně se opakující činnost². Za živnost tedy nemůžeme považovat takovou činnost, která má jednorázový či nahodilý charakter. Samostatnost podnikatele znamená vykonávat činnost nezávisle a především odlišuje živnostenské podnikání od zaměstnanecké činnosti. Podnikatel sám rozhodne o rozsahu své práce, sám ji organizuje a zajišťuje. Rozhoduje, do čeho bude investovat svůj kapitál či jak se bude jeho činnost vyvíjet, bez nařízení jiné osoby. Provozovat činnost vlastním jménem vyjadřuje skutečnost, že podnikatelské činnosti jsou vykonávány pod jménem a příjmením podnikatele, obchodní firmou nebo obchodním názvem podle ustanovení obchodního zákoníku. Provozovat činnost na vlastní odpovědnost vyjadřuje, že podnikatel sám nese rizika ze svého podnikání, ručí za závazky celým svým majetkem a tuto odpovědnost nemůže převést na jinou osobu. Znak „dosažení zisku“ nevyjadřuje povinnost skutečně zisku dosáhnout, rozhodujícím faktem je, že podnikající osoba měla v úmyslu zisku dosáhnout. Tento znak odlišuje podnikání od neziskových subjektů (Horzinková, Urban, 2008).

² Například každoroční sezónní činnost jako prodej vánočních stromků, kaprů apod.

2.2.2 Negativní vymezení živnosti

V živnostenském zákoně nalezneme i tzv. negativní vymezení živnosti. Jedná se o činnosti, které jsou vyloučené z režimu živnostenského zákona, i kdyby naplňovaly všechny pojmové znaky živnosti. Jsou to tedy ty činnosti, které nemohou být ze zákona provozovány na základě živnostenského oprávnění. (Veber, Srpová, 2012)

Za živnost nejsou považovány například činnosti vyhrazené zvláštním zákonem státu, restaurování kulturních památek, výkon správy autorských práv či provádění archeologických výzkumů. Z živnostenského zákona jsou vyloučeny i specifické profesní činnosti některých fyzických osob, které jsou upraveny zvláštními právními předpisy. Jedná se např. o činnost lékařů, stomatologů, auditorů, advokátů, znaleců a tlumočnicků, přírodních léčitelů aj. Mezi ostatní činnosti, které jsou z živnostenského zákona vyňaty, patří například činnost bank, provozování loterií, výchova a vzdělávání ve školách, výroba elektřiny a plynu, pronájem nemovitostí, zprostředkování zaměstnání a další (Horzinková, Urban, 2008).

Všechny takové činnosti jsou přesně vymezeny v živnostenském zákoně a neustále se aktualizují a doplňují (Horzinková, 2008).

2.3 Subjekty oprávněné provozovat živnost

Podle živnostenského zákona může na území České republiky provozovat živnost jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, která splňuje podmínky stanovené tímto zákonem. Živnostenský zákon považuje za PO nejen osoby, které jsou zřízené za účelem podnikání, jako obchodní společnosti, státní podniky nebo družstva, ale také instituce, jejichž předmět činnosti je jiný. PO tedy mohou být i příspěvkové organizace, kraje, obce, církve aj. (Horzinková, 2008).

Mezi subjekty živnostenského podnikání se zařazují i tzv. zahraniční osoby, kterým živnostenský zákon přiznává stejná práva a podmínky jako osobám českým. Českou osobou je fyzická osoba s bydlištěm na území ČR nebo právnická osoba se sídlem na území ČR. Za zahraniční osobu se považuje fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území České republiky (Horzinková, 2008).

Zahraniční osoby, které chtějí podnikat na území ČR, musí mít pro pobyt na našem území povolení. Tyto osoby musí k ohlášení živnosti nebo k žádosti o koncesi doložit doklad,

který prokazuje udělení povolení k dlouhodobému pobytu nebo víza k pobytu nad 90 dní. Tato povinnost se nevztahuje na občany členských států EU a na zahraniční osoby, které hodlají podnikat prostřednictvím organizační složky svého podniku (Horzinková, 2008).

K subjektům živnostenského podnikání řadíme i fyzické osoby, kterým byl udělen azyl nebo doplňková ochrana a mohou podnikat za stejných podmínek jako česká osoba (Horzinková, 2008).

2.4 Podmínky provozování živnosti

Základem vzniku oprávnění provozovat živnost je splnění určitých podmínek, které jsou určeny živnostenským zákonem a označovány jako „podmínky provozování živnosti“. Živnostenský zákon rozděluje tyto podmínky do dvou skupin, a to na všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. Všeobecné podmínky musí být splněny vždy a u všech živností zatímco zvláštní podmínky se vztahují pouze k některým druhům živností.

Tyto podmínky musí být splňovány nejen při vzniku živnostenského oprávnění, ale i v průběhu provozování živnosti. Jestliže podnikatel přestane podmínky splňovat, může dojít k pozastavení podnikání nebo ke zrušení živnostenského oprávnění. S podmínkami provozování živnosti souvisí i překážky provozování živnosti neboli bariéry, které brání podnikateli vykonávat podnikatelskou činnost (Podmínky provozování živnosti, 2010, [online]).

2.4.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti

Všeobecné podmínky provozování živnosti jsou vymezeny v živnostenském zákoně a splnění těchto podmínek je nezbytné ke vzniku živnostenského oprávnění u všech živností. Živnostenský zákon uvádí tři takové podmínky a musí být splněny současně.

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti jsou:

- dosažení věkové hranice 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost (Makalová, 2008).

Každá fyzická osoba, která žádá o vydání živnostenského oprávnění, musí splňovat požadavek dosažení věku 18 let. Tato věková hranice je shodná s dosažením zletilosti dle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů³, dále jen občanský zákoník. K získání živnostenského oprávnění však nelze věkovou hranici 18 let nahradit zletilostí, která je podle občanského zákoníku⁴ dosažená uzavřením manželství osobou mladší (Horzinková, Urban, 2008).

Podmínka způsobilosti k právním úkonům vychází z předpisů občanského zákoníku a vzniká zletilostí. Fyzickou osobu lze zbavit způsobilosti k právním úkonům jen na základě soudního rozhodnutí.

V případě, že fyzická osoba nedosáhla věkové hranice nebo z rozhodnutí soudu nemá způsobilost k právním úkonům, může živnost provozovat prostřednictvím odpovědného zástupce, který všechny tyto podmínky splňuje, avšak pouze se souhlasem soudu. Je-li podnikatelem právnická osoba, vždy si musí zvolit odpovědného zástupce⁵, který bude splňovat jak všeobecné tak i zvláštní podmínky provozování živnosti (Horzinková, 2010).

Bezúhonnost je v živnostenském zákoně vymezena negativně⁶ a prokazuje se výpisem z evidence Rejstříku trestů. Za bezúhonného se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena „*pro trestný čin spáchaný úmyslně, ať již samostatně nebo v souběhu s jinými trestnými činy, a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně v souvislosti s podnikáním, pokud se na pachatele nehledí, jako by nebyl odsouzen*“ (Horzinková, 2008, s.48).

V případě, že v průběhu provozování živnosti dojde ke ztrátě bezúhonnosti, tak se tato skutečnost stává důvodem ke zrušení živnostenského oprávnění.

2.4.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti

Zvláštní podmínky provozování živnosti představují splnění odborné nebo jiné způsobilosti, která je vyžadována živnostenským zákonem nebo jinými zvláštními předpisy.

³ Dle § 8 odst. 1 občanského zákoníku vzniká způsobilost fyzických osob k právním úkonům (brát na sebe povinnosti a nabývat práv) v plném rozsahu zletilostí

⁴ Dle § 8 odst. 2 občanského zákoníku se zletilosti nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství

⁵ Problematika odpovědného zástupce podrobně v kapitole 2.6

⁶ Definuje osobu, kterou za bezúhonnou považovat nelze

Tyto podmínky jsou základním předpokladem pro provozování živností řemeslných, vázaných a koncesovaných, nemusí se prokazovat pouze u živností volných.

Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o dosaženém vzdělání v příslušném oboru⁷ a v některých případech i dokladem o délce praxe.

Přesný výčet dokumentů, které prokazují odbornou způsobilost, jsou definovány přímo v živnostenském zákoně pro živnosti řemeslné, pro živnosti vázané v příloze č. 2 živnostenského zákona a v příloze č. 3 živnostenského zákona pro živnosti koncesované (Doleček, 2010, [online]).

2.4.3 Překážky provozování živnosti

Živnostenský zákon kromě podmínek provozování živnosti vymezuje také případy, které zabraňují v provozování živnosti. Zákon tyto případy označuje jako překážky provozování živnosti a jsou vyjmenovány v živnostenském zákoně. Existence těchto překážek zabraňuje vzniku živnostenského oprávnění a v případě, že tyto překážky nastanou v průběhu provozování živnosti, živnostenský úřad je oprávněn rozhodnout o zrušení živnostenského oprávnění (Horzinková, 2008).

Jednou z překážek je, že byl soudem prohlášen konkurs na majetek podnikatele a zároveň došlo v rámci zpeněžení majetkové podstaty k prodeji podniku nebo soud rozhodl o ukončení provozování podniku. Jestliže dojde k zamítnutí insolvenčního návrhu, protože dlužníkův majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, je stanovena lhůta, kdy podnikatel nemůže provozovat živnost. Tato lhůta platí po dobu 3 let od pravomocného rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu. Tříletá lhůta, kdy podnikatel nemůže provozovat živnost, platí i v případě, kdy došlo ke zrušení konkursu proto, že majetek dlužníka nepostačuje k uspokojení věřitelů (Horzinková, 2008).

Další překážkou je zákaz provozování činnosti, uložený soudem nebo správním orgánem, a to po celou dobu trvání zákazu. Tento zákaz se vztahuje na provozování živnosti v oboru, pro který byl zákaz vydán, nebo v oboru příbuzném. Pokud se jedná o živnost volnou, podnikatel nemůže provozovat činnost pouze v rámci té živnosti, na kterou se zákaz vztahuje. Ostatní činnosti v rámci živnosti volné podnikatel může provozovat (Horzinková, 2008).

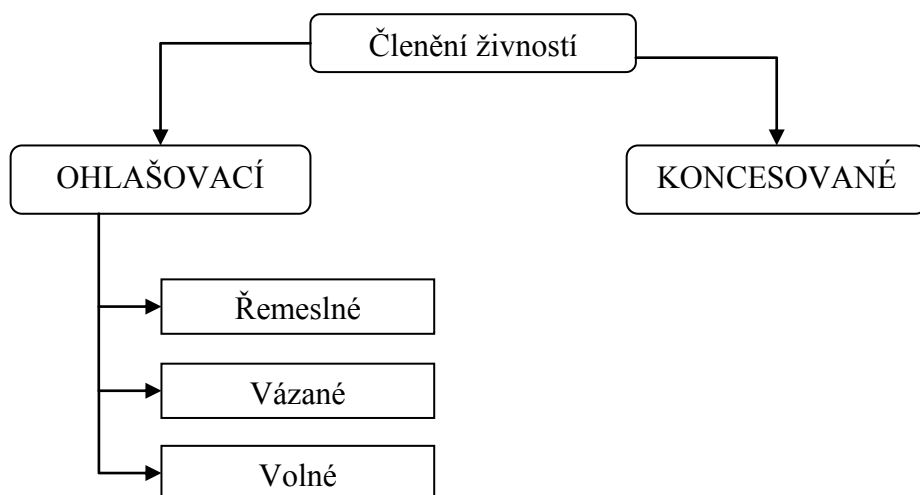
⁷ Výuční list v oboru, osvědčení o rekvalifikaci, vysvědčení o maturitní zkoušce na střední odborné škole, doklad o ukončení vysokoškolského vzdělání aj.

Poslední překážkou je pozastavení či zrušení živnostenského oprávnění proto, že podnikatel závažným způsobem porušuje podmínky určené rozhodnutím o udělení koncese, živnostenským zákonem či zvláštními právními předpisy. Živnostenský úřad může zrušit živnostenské oprávnění také na návrh orgánu státní správy nebo příslušné správy sociálního zabezpečení. Podnikatel smí ohlásit novou živnost nebo žádat o udělení koncese v oboru nebo oboru příbuzném až po uplynutí 3 let od pravomocného rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění (Horzinková, 2008).

2.5 Členění živností

Základní rozdělení živností nalezneme v živnostenském zákoně, kde se živnosti člení podle způsobu získání živnostenského oprávnění na dvě základní kategorie, a to na živnosti ohlašovací a koncesované. Živnosti ohlašovací se dále podle podmínek, které musí podnikatel splňovat, rozdělují na další jednotlivé živnosti, viz následující obrázek. Jednotlivé druhy živností jsou taxativně vymezeny v přílohách živnostenského zákona (Dělení živností, 2010, [online]).

Obrázek 2.1 Schéma členění živností

Zdroj: Vlastní zpracování

2.5.1 Ohlašovací živnosti

Oprávnění k provozování ohlašovacích živností vzniká dnem, kdy žadatel splní zákonem stanovené podmínky a ohlásí živnost živnostenskému úřadu. Podnikatel tedy může začít provozovat danou činnost dnem jejího ohlášení, případně pozdějším dnem, který uvede v ohlášení. Jak jsem již uvedla, živnostenský zákon dále člení ohlašovací živnosti podle odborné či jiné způsobilosti na živnosti řemeslné, vázané a volné (Horzinková, 2008).

a) *Živnosti řemeslné*

Základní podmínkou k získání živnostenského oprávnění pro živnosti řemeslné je splnění jak všeobecných podmínek, tak i podmínek zvláštních, které představuje tzv. odborná způsobilost. Ta se prokazuje dokladem o řádném ukončení požadovaného vzdělání v příslušném nebo příbuzném oboru. A to výučním listem, maturitní zkouškou nebo dokladem o dosažení jiného požadovaného odborného vzdělání stanovené v živnostenském zákoně. Jestliže podnikatel prokazuje vzdělání v oboru příbuzném, musí doložit doklad o jednorozhodní praxi v oboru dané řemeslné živnosti (Horzinková, 2008).

Přesný výčet řemeslných živností je uveden v příloze č. 1 živnostenského zákona a jsou rozděleny do tří částí. Jako příklad lze uvést pekařství, truhlářství, malířství, kadeřnictví, kominictví, hostinská činnost aj. Obsahové náplně jednotlivých řemeslných živností jsou stanoveny nařízením vlády č.469/2000 Sb., které uvádějí, jaké činnosti lze v rámci dané živnosti provozovat.

b) *Živnosti vázané*

Živnosti vázané jsou vyjmenovány v příloze č. 2 živnostenského zákona a základní podmínkou k jejich provozování je stejně jako u živností řemeslných odborná kvalifikace. Ta je pro jednotlivé druhy živností stanovena v příloze č. 2 živnostenského zákona nebo je formulována odkazem na zvláštní právní předpis, uvedený v této příloze. Mezi živnosti vázané jsou zařazeny např. oční optika, provozování autoškoly, vodní záchranná služba, činnost účetních poradců aj. (Horzinková, 2008).

c) *Živnost volná*

Živnost volná se od ostatních ohlašovacích živností liší tím, že živnostenský zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. K získání živnostenského oprávnění

postačuje splnění pouze všeobecných podmínek stanovené živnostenským zákonem a díky tomu, se provozování živnosti volné stává nejjednodušším způsobem podnikání.

V současnosti je zavedena pouze jedna volná živnost, ke které je přiřazeno 80 jednotlivých oborů činností, a jejich přesný výčet nalezneme v příloze č. 4 živnostenského zákona. Mezi obory živnosti volné patří například fotografické služby, pěstitelské pání, výroba a zpracování skla, ubytovací služby aj. (Dělení živností, 2010, [online]).

2.5.2 Koncesované živnosti

Koncesovaná živnost se provozuje na základě uděleného povolení, tzv. koncese. Rozhodnutí o udělení koncese vydává živnostenský úřad se souhlasem příslušného orgánu státní správy. Jedná se například o Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Český báňský úřad apod. Provozovat koncesovanou živnost může podnikatel začít dnem, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci.

Živnostenské oprávnění je uděleno žadateli, který splňuje všeobecné podmínky provozování živnosti, požadavky odborné kvalifikace a zároveň u něj neexistují překážky provozování živnosti. U některých živností může zákon stanovit ještě další zvláštní podmínky jako například spolehlivost, specifické požadavky na zaměstnance apod. Odborná způsobilost je pro každou živnost stanovena zvláštními právními předpisy uvedenými v příloze č. 3 živnostenského zákona nebo je upravena samotnou přílohou.

Výčet všech koncesovaných živností je uveden v již zmíněné příloze č. 3 živnostenského zákona a patří zde především takové činnosti, kde je zvýšené bezpečnostní, hospodářské či zdravotní riziko a jejich provozování je proto ve veřejném zájmu státem přísněji sledováno. Jedná se například o výzkum, vývoj, nákup a prodej výbušnin či zbraní a střeliva, služby soukromých detektivů, výroba tepelné energie, provozování pohřební služby aj. (Dělení živností, 2010, [online]).

2.6 Odpovědný zástupce

Postavení odpovědného zástupce je upraveno v ustanovení živnostenského zákona, kde je definována osoba odpovědného zástupce a jsou zde také stanoveny podmínky, které musí splňovat.

Odpovědný zástupce je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, který jeho prostřednictvím může provozovat jakoukoliv živnost. Odpovědný zástupce odpovídá za řádný provoz dané živnosti, za dodržování všech veřejnoprávních předpisů v oblasti živnostenského podnikání a v potřebném rozsahu se účastní provozování živnosti. Musí proto splňovat jak všeobecné tak i zvláštní podmínky provozování živnosti a zároveň u něj nesmí existovat žádné překážky provozování živnosti. Tato funkce může být vykonávána nejvýše pro čtyři podnikatele (Horzinková, 2008).

Vztah mezi odpovědným zástupcem a podnikatelem má charakter smluvního vztahu. Může se tedy jednat o vztah pracovněprávní i obchodní, kde se práva a povinnosti odpovědného zástupce upravují pracovní smlouvou či jakoukoliv občanskoprávní nebo obchodní smlouvou (Horzinková, 2008).

Podnikatel může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce i v případě, že podmínky pro provozování živnosti sám splňuje. V některých případech však živnostenský zákon vyžaduje, aby podnikatel odpovědného zástupce ustanovil povinně. Tato povinnost v případě fyzických osob vzniká, jestliže podnikatel nesplňuje zvláštní podmínky provozování živnosti. Právnícké osoby mají povinnost ustanovit odpovědného zástupce v případě, že provozují živnost vyžadující prokázání zvláštní odborné způsobilosti (Horzinková, 2008).

Česká právnická osoba ustanovuje do funkce odpovědného zástupce statutární orgán či jejího člena a odpovědným zástupcem zahraniční právnické osoby je vedoucí organizační složky podniku. Jestliže by uvedené osoby nesplňovaly podmínky pro výkon této funkce, může být vybrán i z jiných osob. Odpovědným zástupcem však nemůže být člen dozorčí rady či jiného kontrolního orgánu (Horzinková, 2008).

Způsob ustanovení odpovědného zástupce do funkce je u živností ohlašovacích odlišný než u živností koncesovaných. U živností ohlašovacích podnikatel odpovědného zástupce pouze oznámí a živnostenský úřad dále jen přezkoumá, zda splňuje zákonem stanovené podmínky. Svou funkci může odpovědný zástupce vykonávat ode dne ustanovení do funkce. U koncesovaných živností musí odpovědného zástupce předem schválit živnostenský úřad a svou funkci může začít vykonávat až v okamžiku, kdy rozhodnutí o schválení nabylo právní moci (Horzinková, 2008).

Podnikatel je povinen oznámit živnostenskému úřadu ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. V případě, že odpovědný zástupce sám oznámí ukončení své funkce, musí současně prokázat, že podnikatele o ukončení výkonu této funkce předem písemně informoval (Horzinková, 2008).

2.7 Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění je subjektivním právem podnikatele, na jehož základě lze provozovat konkrétní živnost na celém území ČR. Má univerzální charakter a mohou ho tedy získat osoby fyzické i právnické. Zároveň zde není podstatné, zda jde o osoby zahraniční či tuzemské. Živnostenské oprávnění se vztahuje na konkrétní předmět podnikání, avšak v některých případech může být širě předmětu podnikání rozdílná. Je vázáno na osobu podnikatele a nemůže přejít na jinou osobu či subjekt. Výjimkou jsou pouze případy uvedené v živnostenském zákoně. Pokud z vůle osoby, která disponuje živnostenským oprávněním nebo ze zákona nevyplývá něco jiného, je platnost živnostenského oprávnění časově neomezená. Podnikatel může být držitelem neomezeného počtu živnostenských oprávnění, avšak pro každou provozovanou živnost musí splňovat všechny zákonem stanovené podmínky provozování živnosti (Horzinková, 2010).

2.7.1 Vznik živnostenského oprávnění

Vznik živnostenského oprávnění je realizace vztahu mezi živnostenským úřadem a podnikatelem a jeho získání se liší podle druhu živnosti. U živností ohlašovacích je podstatná vůle žadatele, který se rozhodl podnikat a kterou v případě splnění všech zákonných podmínek živnostenský úřad akceptuje a automaticky mu živnostenské oprávnění vydá. V případě živností koncesovaných je naopak podstatná vůle živnostenského úřadu, který živnostenské oprávnění vydá až po předchozím posouzení žádosti (Štěpánová, 2007).

Kromě druhu živnosti ovlivňuje vznik živnostenského oprávnění také povaha osoby žadatele. Tedy to, zda je žadatel osoba fyzická či právnická, tuzemská nebo zahraniční.

a) Vznik živnostenského oprávnění u živností ohlašovacích

Postup pro ohlašování živnosti je přesně upraven živnostenským zákonem⁸. Pokud fyzická osoba splňuje předepsané podmínky stanovené zákonem, živnostenské oprávnění vzniká dnem ohlášení živnosti. U právnických a zahraničních osob, které mají povinnost se zapsat do obchodního rejstříku, vzniká oprávnění provozovat živnost až dnem zápisu do obchodního rejstříku. Ohlášení se podává u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu,

⁸ Konkrétně v § 45 - § 48

kteřé zároveň plní funkci tzv. „Centrálního registračního místa“⁹ (Vznik živnostenského oprávnění, 2010 [online]).

Ohlášení se podává pomocí jednotného registračního formuláře, vydaném Ministerstvem průmyslu a obchodu. Žadatel v něm uvádí své identifikační údaje, adresu provozovny, místo a předmět podnikání. V případě, že je ustanoven odpovědný zástupce, pak se v ohlášení uvedou i jeho identifikační údaje. Je-li ohlašována živnost volná, musí ohlašovatel uvést všechny obory činností, které hodlá provozovat. Při ohlašování živností řemeslných a vázaných je nutno přiložit doklad prokazující odbornou či jinou způsobilost žadatele či odpovědného zástupce. K ohlášení se dále musí doložit čestné prohlášení odpovědného zástupce, doklad o užívacím či vlastnickém právu k objektům a prostorám, doklad o zaplacení správního poplatku, výpis z obchodního rejstříku a u právnické osoby zakládající dokument. Zahraniční osoby navíc přikládají doklad o povolení k pobytu a výpis z Rejstříku trestů. Tuzemské osoby nemusí výpis z Rejstříku trestů předkládat, živnostenský úřad si jej sám elektronicky vyžádá od Správce Rejstříků trestů (Vznik živnostenského oprávnění, 2010 [online]).

Jestliže ohlášení nesplňuje některou z náležitostí a obsahuje vady, živnostenský úřad vyzve ohlašovatele k jejich odstranění ve stanovené lhůtě. V případě, že podnikatel závady neodstraní, zahájí se řízení, ve kterém živnostenský úřad rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění nevzniklo. Pokud podnikatel včas závady odstraní, platí, že ohlášení bylo od počátku bez závad a živnostenský úřad tak musí provést zápis do živnostenského rejstříku (Vznik živnostenského oprávnění, 2010 [online]).

b) Vznik živnostenského oprávnění u živností koncesovaných

Podnikatel, který chce provozovat živnost koncesovanou, musí požádat o vydání koncese kterýkoliv živnostenský úřad, který podanou žádost posoudí. Žádost se podává, stejně jako v případě živností ohlašovacích, pomocí jednotného registračního formuláře a náležitosti žádosti jsou obdobné jako u ohlášení živnosti. Žadatel v žádosti o koncesi musí zároveň uvést údaje a doložit doklady, kterými prokáže splnění všech předepsaných

⁹ CRM jsou speciální pracoviště, zřízené na živnostenských úřadech, které slouží jako jednotný kanál pro komunikaci podnikatele s dalšími správními institucemi a zajišťuje tím zjednodušení časové a administrativní náročnosti zahájení podnikání. Prostřednictvím CRM může podnikatel kromě ohlášení živnosti či žádosti o koncesi zároveň učinit oznámení vůči finančnímu úřadu, zdravotní pojišťovně, správě sociálního zabezpečení či úřadu práce (Centrální registrační místo, 2010, [online]).

podmínek. Příkládá také doklady stanovené zvláštními právními předpisy nebo přílohou č. 3 živnostenského zákona, které jsou nezbytné pro vydání stanoviska příslušného orgánu státní správy (Vznik živnostenského oprávnění, 2010 [online]).

Pokud je žádost o udělení koncese v pořádku, požadované podmínky pro provozování živnosti byly splněny a zároveň příslušný státní orgán vydal souhlasné stanovisko, živnostenský úřad rozhodne o udělení koncese. Živnostenské oprávnění vzniká dnem, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci a do 5 dnů živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku. Osoby, které mají povinnost se zapisovat do obchodního rejstříku, vzniká živnostenské oprávnění dnem zápisu do obchodního rejstříku (Vznik živnostenského oprávnění, 2010 [online]).

V opačném případě, kdy náležitosti žádosti nejsou splněny či ve stanovené lhůtě nejsou odstraněny, živnostenský úřad žádost o koncesi zamítne.

2.7.2 Jednotný registrační formulář

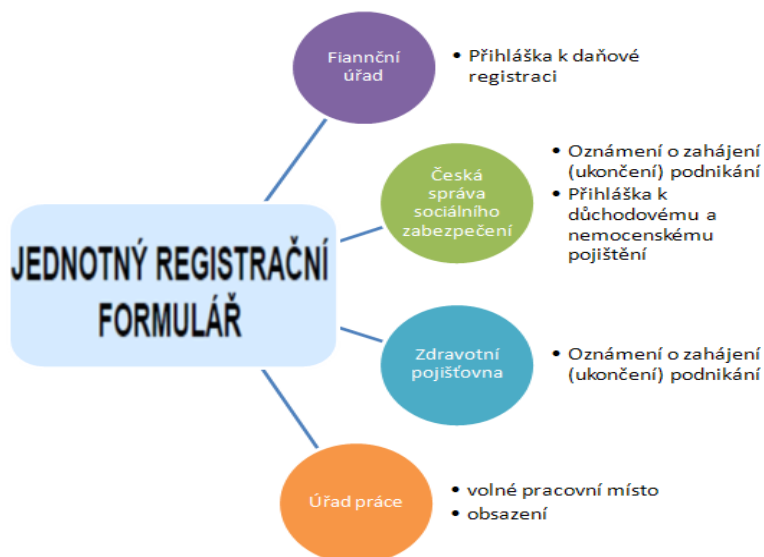
Před zahájením činnosti musel podnikatel vyplnit své identifikační údaje a další totožné údaje na různé typy formulářů pro několik úřadu. A to pro živnostenský úřad, zdravotní pojišťovnu, finanční úřad, Českou správu sociálního zabezpečení a úřad práce. Pro zjednodušení časové a administrativní náročnosti zahájení podnikání, Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s příslušnými orgány státní správy vypracovalo standardizované jednotné formuláře JRF v rozdělení pro PO a FO.

JRF sjednocuje a nahrazuje předchozí typy formulářů nutné pro ohlášení živnosti, žádosti o koncesi, zrušení či změně živnosti. Pomocí JRF podnikatel oznámí všechny skutečnosti, týkající se jeho činnosti všem institucím jednou a hromadně.

Kromě základních JRF byl vytvořen změnový list pro ohlášení změn vůči příslušným úřadům a přílohové formuláře k ohlášení odpovědných zástupců, statutárních orgánů či provozoven (Jednotný registrační formulář, 2010, [online]).

Vyplněním JRF jsou kromě příslušných oznámení živnostenskému úřadu možné následující registrace do evidencí:

Obrázek 2.2 Použití JRF

Zdroj: (Jednotný registrační formulář, 2009 -2013, [online])

2.7.3 Průkaz živnostenského oprávnění

Průkaz živnostenského oprávnění slouží podnikateli jako doklad, kterým prokazuje povolení provozovat určitou živnost. Před účinností zákona č. 130/2008 Sb., který novelizuje živnostenský zákon, se živnostenské průkazy rozlišovaly na dva základní typy. Na živnostenský list pro živnost ohlašovací a koncesní listinu pro živnost koncesovanou. V současné době se pro živnosti ohlašovací i koncesované vydává jeden průkaz živnostenského oprávnění a tím je výpis z živnostenského rejstříku. Vydává ho živnostenský úřad při splnění všech stanovených podmínek a to nejpozději do 5 dnů, ode dne kdy bylo ohlášení doručeno či rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci. Vydaný výpis z živnostenského rejstříku je veřejnou listinou, která obsahuje zákonem stanovené údaje (Horzinková, Urban, 2008).

2.7.4 Změna živnostenského oprávnění

Živnostenský zákon dále ukládá tzv. oznamovací povinnost podnikatele. Podnikatel je povinen ohlásit živnostenskému úřadu všechny změny týkající se údajů a dokladů, které uvedl a přiložil k ohlášení živnosti nebo k žádosti o koncesi. Veškeré nové informace týkající se živnostenského oprávnění musí podnikatel oznámit do 15 dnů ode dne jejich vzniku. Jedná se například o změnu místa podnikání, změnu odpovědného zástupce či osobních údajů podnikatele apod. Tato povinnost se nevztahuje na změny a doplnění, které již byly do obchodního rejstříku zapsány (Zichová, 2008).

Změny se oznamují prostřednictvím změnového listu jednotného registračního formuláře, který slouží k oznámení změn nejen pro živnostenský úřad, ale také pro další orgány státní správy.

Na základě tohoto oznámení provede živnostenský úřad změnu v živnostenském rejstříku, a vydá nový výpis, případně podnikatele o provedených změnách pouze informuje. V některých případech živnostenské oprávnění zruší (Zichová, 2008).

2.7.5 Zánik živnostenského oprávnění

Se zánikem živnostenského oprávnění automaticky zaniká také právo nadále provozovat dosavadní podnikatelskou činnost. Živnostenské oprávnění může zaniknout několika způsoby. A to buď přímo ze zákona, nebo rozhodnutím živnostenského úřadu.

a) Zánik živnostenského oprávnění ze zákona

Živnostenské oprávnění zaniká ze zákona v případě, že nastane některá ze skutečností, uvedená v živnostenském zákoně. Prvním z důvodů je smrt podnikatele za předpokladu, že v živnosti dále nepokračují dědicové, správce dědictví, pozůstalý manžel či partner nebo insolvenční správce. Jestliže tyto osoby v živnosti pokračují, má živnostenské oprávnění platnost pouze 6 měsíců. V případě zániku právnické osoby, zaniká také její živnostenské oprávnění. Jde-li však o přeměnu či rozdělení společnosti a družstva, může nový subjekt dál pokračovat v provozování dané živnosti na základě původního živnostenského oprávnění, avšak pouze do doby, než získá vlastní živnostenské oprávnění. Dalším důvodem pro zánik živnostenského oprávnění je uplynutí doby, pokud živnostenské oprávnění bylo vydáno na dobu určitou. Jestliže podnikatel před uplynutím této doby oznámil, že hodlá živnost nadále

provozovat, živnostenské oprávnění nezanikne. K zániku živnostenského oprávnění ze zákona dochází ještě v případě výmazu zahraniční osoby a jejího předmětu podnikání z obchodního rejstříku, a jestliže tak stanoví zvláštní předpis (Horzinková, 2010).

b) Zánik živnostenského oprávnění rozhodnutím

Živnostenské oprávnění zaniká také na základě rozhodnutí živnostenského úřadu, z důvodů uvedených v živnostenském zákoně. Prvním z důvodů, kdy živnostenské oprávnění zruší živnostenský úřad je, že podnikatel již nesplňuje zákonem stanovené podmínky nebo u něj nastaly překážky provozování živnosti. Dalším důvodem je samotná žádost podnikatele o zrušení nebo případ, kdy zahraniční fyzická osoba, jejíž oprávnění je vázáno na povolení k pobytu na našem území, tuto podmínku nesplňuje. Jiným důvodem ke zrušení živnostenského oprávnění je návrh orgánu státní správy, který vydal stanovisko k žádosti o koncesi. Důvodem návrhu je, že podnikatel porušil či porušuje povinnosti stanovené rozhodnutím o udělení koncese nebo vyplývají ze živnostenského zákona či jiných zvláštních právních předpisů. Živnostenský úřad o zrušení či pozastavení živnostenského oprávnění dále rozhoduje v případech, kdy podnikatel porušuje podmínky udělené koncese, neprovozuje živnost déle než 4 roky a neohlásil přerušování provozování živnosti nebo na návrh správy sociálního zabezpečení, jestliže neplní závazky vůči státu. Posledním důvodem pro zrušení oprávnění je situace, kdy bylo podnikateli nařízeno odstranit závady související se zastavením provozu určitého zařízení určeného k podnikání, a podnikatel závady do jednoho roku neodstranil. Podnikatel také může provozování své živnosti pouze přerušit, doba přerušování však nesmí být delší než 1 rok (Horzinková, 2010).

3 Živnostenský úřad

3.1 Soustava a činnosti živnostenských úřadů v ČR

Živnostenský úřad je orgánem státní správy, jehož působnost je založena na základě zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o živnostenských úřadech) a je tvořen třístupňovou soustavou živnostenských úřadů. Na nejnižší úrovni jsou obecní živnostenské úřady, které jsou zřizovány v obcích s rozšířenou působností¹⁰ jako odbory obecních úřadů. V současnosti je na území ČR 227 obecních živnostenských úřadů. Druhým stupněm soustavy jsou ustanoveny krajské živnostenské úřady, kterými jsou odbory krajských úřadů. V současné době máme 14 krajských živnostenských úřadů. Na území hlavního města Prahy vykonávají činnosti obecních živnostenských úřadů živnostenské odbory úřadů městských částí, které jsou určeny Statutem hlavního města Prahy, a činnosti krajského živnostenského úřadu vykonává živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy. Nejvyšším ústředním orgánem státní správy v oblasti živnostenského podnikání je Živnostenský úřad České republiky. Tento úřad, jako samostatný orgán státní správy nebyl dosud zaveden a výkonem jeho činností je pověřeno Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (Horzinková, Urban, 2008).

3.1.1 Obecní živnostenský úřad

Tyto úřady vykonávají činnosti v rozsahu stanovené živnostenským zákonem, plní úkoly stanovené zvláštními právními předpisy a zároveň plní funkci centrálního registračního místa (Novotný, 2010).

Do pravomocí obecního živnostenského úřadu spadá:

- přijímání ohlášení či žádosti o koncesi,
- rozhoduje o udělení koncese,
- vydává výpisy ze živnostenského rejstříku,
- přijímá oznámení změn,
- provádí živnostenskou kontrolu a ukládá pokuty,
- rozhoduje o zrušení živnostenského oprávnění,

¹⁰ „Obce s rozšířenou působností jsou uvedeny v příloze č. 2 zákona č. 314/2002 Sb. zákon o ustanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností“ (Zichová, 2008, s. 138).

- přijímá přihlášky k registraci a oznámení podle zákona o správě daní a poplatků,
- přijímá přihlášky k účasti na nemocenském a důchodovém pojištění, oznámení vůči zdravotní pojišťovně či úřadu práce,
- provozuje živnostenský rejstřík,
- vykonává další činnosti podle živnostenského zákona či zvláštních právních předpisů (Novotný, 2010).

Získané údaje z přijatých přihlášek a oznámení včetně jejich změn předá příslušnému správci daně, orgánu sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně a úřadu práce (Horzinková, 2010).

3.1.2 Krajský živnostenský úřad

Krajské živnostenské úřady jsou vůči obecním živnostenským úřadům odvolacím orgánem ve všech živnostech a v působnosti svého správního obvodu plní úkoly stanovené zákonem o živnostenských úřadech a jinými zvláštními právními předpisy (Horzinková, Urban, 2008).

Do působnosti krajských živnostenských úřadů patří:

- řídicí, kontrolní a metodická činnost,
- vedení živnostenského rejstříku,
- na úseku živnostenského podnikání spolupracuje s příslušnými správními orgány, Hospodářskými komorami, sdruženími a podnikatelskými svazy,
- od ústředních správních úřadů vyžaduje potřebná stanoviska a vyjádření,
- plní další povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy (Novotný, 2010).

3.1.3 Živnostenský úřad České republiky

Živnostenský úřad ČR je ústředním orgánem státní správy na úseku živnostenského podnikání. V zákonem stanovených případech rozhoduje jako správní orgán I. instance a plní další povinnosti stanovené zákonem o živnostenských úřadech a jinými zvláštními zákony (Horzinková, Urban, 2008).

Do pravomoci a působnosti Živnostenského úřadu ČR spadá:

- řídicí, kontrolní, metodická a koordinační činnost vůči krajským živnostenským úřadům,
- zpracování koncepcí v oblasti živnostenského podnikání,
- spolupracuje s Hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy, sdruženími a příslušnými orgány státní správy, od kterých je oprávněn vyžadovat potřebná vyjádření a stanoviska,
- je správcem živnostenského rejstříku,
- vykonává další úkoly stanovené zvláštními zákony (Novotný, 2010).

3.2 Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík slouží jako informační systém veřejné správy, který spravuje Živnostenský úřad České republiky a jeho provozováním jsou pověřeny obecní a krajské živnostenské úřady.

Do živnostenského rejstříku se zapisují údaje o každém subjektu, který získá živnostenské oprávnění. O zápis do živnostenského rejstříku se nežadá, provádí se automaticky do pěti pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese nebo ode dne doručení ohlášení, popř. ode dne provedení změny (Zichová, 2008).

Živnostenský rejstřík je vedený v elektronické podobě a je rozdělen na dvě části. A to na část veřejnou a část neveřejnou. Přístup k veřejným informacím lze získat v elektronické podobě na internetových stránkách Registru živnostenského podnikání¹¹. Každý má právo do něj nahlížet, pořizovat si výpisy a opisy. Nejedná se ovšem o veřejnou listinu, ale má pouze informativní povahu. Získat skutečný úřední výpis, opis nebo potvrzení lze získat pouze na základě požádání u příslušného pracoviště živnostenského úřadu. Pouze údaje o pokutách a rodná čísla podnikatelů nejsou veřejnosti přístupná. Tyto údaje jsou poskytovány pouze příslušnému podnikateli případně jiným subjektům v případech stanovených podle zvláštních právních předpisů (Štěpánová, 2007).

¹¹ Oficiální internetové stránky Registru živnostenského podnikání: <http://www.rzp.cz>.

Úprava živnostenského rejstříku je zakotvena v živnostenském zákoně a předepisuje skutečnosti, které se do živnostenského rejstříku zapisují.

Zapisují se zde například následující údaje o podnikatelích včetně jejich změn:

- identifikační údaje podnikatele včetně údajů jeho odpovědného zástupce,
- druh živnosti a předmět podnikání,
- identifikační číslo,
- datum vzniku či zániku živnostenského oprávnění,
- provozovna nebo provozovny, v nichž je činnost provozována,
- pozastavení nebo přerušení provozování živnosti,
- vstup právnické osoby do likvidace,
- rozhodnutí o úpadku, způsobu jeho řešení,
- rozhodnutí o konkurzu,
- přehled o uložených pokutách a sankčních opatření uložená v souvislosti s podnikáním jinými správními orgány,
- další doplňující údaje, které se vztahují k živnostenskému oprávnění (Horzinková, 2010).

3.3 Živnostenská kontrola

Zjednodušením některých dříve přísnějších podmínek pro provoz živnosti (např. snížení správních poplatků, zjednodušení administrativní a časové náročnosti spojených se vznikem podnikatelské činnosti, nevyžadování praxe u některých živností, snížení počtu volných ohlašovacích živností na jednu volnou živnost apod.) umožňuje živnostenský zákon a související právní předpisy provozovat živnostenské činnosti velkému okruhu zájemců, avšak tyto zákony zároveň ukládají povinnosti a podmínky, které musí podnikatel v rámci své činnosti plnit a právě v této souvislosti plní svou funkci živnostenská kontrola (Fleischmanová, 2008, [online]).

Živnostenská kontrola zahrnuje kontrolu dodržování:

- povinností stanovených živnostenským zákonem,
- povinností vyplývajících ze zvláštních právních předpisů,
- povinností uložené rozhodnutím o udělení koncese,

- podmínek poskytování služeb příslušníkem členského státu EU podle § 69a živnostenského zákona (Horzinková, Urban, 2008).

Živnostenská kontrola je předmětem úpravy živnostenského zákona a její výkon se řídí zákonem č.552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státní kontrole). Je zde upraven postup při výkonu kontroly, stanovuje základní pravidla kontrolní činnosti, vymezuje orgány vykonávající kontrolu, upravuje práva a povinnosti kontrolovaných subjektů či kontrolních pracovníků apod. Případné rozhodnutí plynoucí z porušení povinností je vydáno ve správním řízení, které se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (Fleischmanová, 2008, [online]).

3.3.1 Orgány státní správy vykonávající živnostenskou kontrolu

V rámci živnostenského zákona vykonávají kontrolní činnost především pracovníci obecních živnostenských úřadů s rozšířenou působností. Na území hlavního města Prahy tuto činnost vykonávají živnostenské odbory úřadů městských částí, které jsou určené statutem hlavního města Prahy. Krajským živnostenským úřadům samotný výkon kontroly nepřísluší a jejím provedením musí pověřit obecní živnostenský úřad ve svém správním obvodu.

Kontrolní pracovníci obecních živnostenských úřadů mohou kontrolu vykonávat společně i se zástupci jiných orgánů státní správy. Mohou jimi být pracovníci České obchodní inspekce, Policie ČR, Celního úřadu, orgány Krajské hygienické stanice, Státní zemědělské a potravinářské inspekce apod. (Živnostenská kontrola, 2001, [online]).

Obecní živnostenské úřady vykonávají také dozor nad dodržováním bezpečnostních, hygienických či požárních předpisů a v případě jejich porušení jsou povinni o tomto zjištění do 30 dnů informovat příslušné orgány státní správy (Živnostenská kontrola, 2001, [online]).

3.3.2 Práva a povinnosti kontrolních pracovníků

Kontrolní pracovníci obecních živnostenských úřadů jsou pro provádění živnostenské kontroly vybaveni řadou oprávnění, ale také povinnostmi. Vycházejí z živnostenského zákona a především ze zákona o státní kontrole.

Kontrolní pracovníci jsou při provádění kontroly oprávněni:

- vstupovat na pozemky, do objektů, výrobních a obchodních prostor kontrolovaných osob za účelem kontroly,

- požadovat originální doklady, písemnosti a jiné záznamy dat od kontrolovaných osob a pořizovat si jejich kopie a výpisy,
- seznamovat se s utajovanými informacemi,
- od kontrolovaných osob požadovat poskytnutí úplných a pravdivých informací,
- v odůvodněných případech zajišťovat doklady,
- ukládat pořádkové pokuty,
- od kontrolovaných osob požadovat písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků,
- používat telekomunikační zařízení kontrovaných subjektů,
- pořizovat při výkonu kontroly obrazové a zvukové záznamy apod. (Babišická, 2005).

Kontrolním pracovníkům jsou vůči kontrolovaným osobám uloženy také určité povinnosti. Jejich hlavní povinností je:

- oznámit zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly,
- zjistit skutečný stav věci,
- zajistit ochranu převzatých dokladů proti ztrátě či poškození a pominou-li důvody k jejich zadržení, vrátit je kontrolované osobě,
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech zjištěných při kontrole,
- pořídit protokol o výsledcích kontroly (Babišická, 2005).

Při kontrole se musí postupovat tak, aby bylo šetřeno práv i právem chráněné zájmy kontrolovaných subjektů (Babišická, 2005).

3.3.3 Práva a povinnosti kontrolovaných osob

Při vykonávání živnostenské kontroly jsou určité povinnosti stanoveny také kontrolovaným osobám a vycházejí ze zákona o státní kontrole.

Kontrolované osoby jsou povinny:

- poskytnout kontrolním pracovníkům potřebnou součinnost,
- v nezbytném rozsahu poskytnout materiální a technické zabezpečení pro výkon kontroly,
- umožnit kontrolním pracovníkům vstup do provozovny, poskytnout příslušné doklady, písemnosti, vzorky výrobků či zboží apod. (Babišická, 2005).

Kontrolované osobě zároveň přísluší právo přizvat si ke kontrole jím zvolenou třetí osobu, kterou může být rodinný příslušník nebo zaměstnanec. Zpravidla to bývá vedoucí provozovny, účetní či odpovědný zástupce. Počet přizvaných osob není omezen, avšak její nepřítomnost není důvodem pro přerušení kontroly (Horzinková, 2010).

V případě, že kontrolovaná osoba nesplní tyto zákonem stanovené povinnosti, může jí být kontrolním orgánem udělena pořádková pokuta do výše 50 000,- Kč. Pokud není povinnost splněna ani v nově stanovené lhůtě, lze ji uložit i opakovaně. Úhrn těchto pokut však nesmí přesáhnout částku 200 000,- Kč (Babišická, 2005).

3.3.4 Protokol o výsledku kontroly

Kontrolní pracovníci musí o kontrolním zjištění sepsat protokol¹² s uvedením zjištěných nedostatků a označením právních předpisů, jež byly porušeny. Součástí protokolu dle zákona o státní kontrole je dále označení kontrolních orgánů včetně kontrolních pracovníků a kontrolované osoby, předmět kontroly, čas zahájení kontroly a místo jejího výkonu, zjištěný výsledek kontroly s uvedením dokladů, o které se tento výsledek opírá a následně musí být protokol podepsán všemi pracovníky, kteří se kontroly účastnili (Babišická, 2005).

Protokol o výsledku kontroly je základním výstupem celého kontrolního procesu a s jeho obsahem musí být kontrolované osoby seznámeny. Musí být vyhotoven ve dvou stejnopisech, z nichž je jeden předán kontrolované osobě. Seznámení s protokolem a jeho převzetí potvrdí kontrolovaná osoba svým podpisem do protokolu. Podpisem protokolu se pouze potvrzuje seznámení se s kontrolním výsledkem, nikoliv to, že s daným výsledkem souhlasí (Kontrolní činnost, 2012, [online]).

Proti protokolu může kontrolovaná osoba podat písemné námitky ve lhůtě stanovené zákonem. O námitkách může rozhodnout kontrolní pracovník sám, jestliže jim vyhoví. V opačném případě tyto námitky do sedmi dnů předloží vedoucímu kontrolního orgánu. Ten o námitkách rozhodne sám nebo rozhodne o vypořádání námitek v rámci správního řízení a proti těmto rozhodnutím již není přípustné odvolání. Lhůta pro vyřízení námitek není stanovena, měla by však být dodržena zásada hospodárnosti a rychlosti řízení (Babišická, 2005).

¹² Pro ukázkou přikládám vzor protokolu o výsledku kontroly v příloze této práce

3.3.5 Protiprávní jednání subjektů v oblasti živnostenského podnikání

Živnostenský zákon označuje protiprávní jednání subjektů souhrnným názvem „správní delikty“. Správní delikty se dále dle povahy subjektu porušující zákonné povinnosti rozlišuje na „správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob“ a „přestupky“, které mohou být spáchány jakoukoliv fyzickou osobou (Fleischmanová, 2008, [online]).

V případě zjištění protiprávního jednání je živnostenský úřad oprávněn udělit danému podnikateli sankci. Ta může mít charakter:

- blokové pokuty,
- pokuty uložené ve správním řízení,
- uložené povinnosti odstranit zjištěné nedostatky,
- pozastavení či zrušení živnostenského oprávnění.

Bloková pokuta je typem neformálního a zkráceného druhu řízení. Použití tzv. blokového řízení je připuštěno pouze v případě, že spáchání přestupku nebo správního deliktu bylo spolehlivě zjištěno a kontrolovaná osoba s jejím uložením souhlasí a zaplatí ji. Blokovou pokutu lze uložit pouze do výše 5000,- Kč a nelze proti ní použít odvolání (Fleischmanová, 2008, [online]).

V případě, že kontrolovaná osoba s uložením pokuty nesouhlasí, nebo se pokuta týká jakéhokoli přestupku či správního deliktu vyplývající ze živnostenského zákona a zvláštních předpisů, u kterých nelze použít zkrácené blokové řízení, přistupuje živnostenský úřad k uložení pokuty ve správním řízení. Proti uložení pokuty ve správním řízení je možné se odvolat, avšak výše této pokuty je vždy vyšší než by byla udělená v blokovém řízení.

Sankce v podobě uložené povinnosti odstranit zjištěné nedostatky se uplatňuje zejména při řešení technických či jiných závad objektů v provozovnách. Uložením této povinnosti musí kontrolní orgán zároveň stanovit přiměřenou lhůtu pro odstranění zjištěných nedostatků. Proti tomuto rozhodnutí je možné podat odvolání, které však nemá odkladný účinek a proto je rozhodnutí vykonatelné (Fleischmanová, 2008, [online]).

Rozhodnout o pozastavení živnostenského oprávnění smí živnostenský úřad v případě, že podnikatel porušil nebo přestal splňovat některou z podmínek provozování živnosti a neustanovil odpovědného zástupce. V odůvodněných případech i na návrh jiného orgánu státní správy. Pozastavit provozování lze pouze na dobu jednoho roku. Pokud během této doby nedojde k nápravě vadného stavu, přistoupí živnostenský úřad ke zrušení

živnostenského oprávnění. Dále je živnostenské oprávnění zrušeno v případě nastání překážky provozování živnosti či na návrh jiného správního orgánu (Horzinková, 2010).

a) Přestupky

Skutkové podstaty přestupků včetně jejich sankcí upravuje živnostenský zákon. Za přestupek je považována situace, kdy fyzická osoba:

- po smrti podnikatele pokračuje v provozování živnosti jako dědic a tuto skutečnost neoznámí živnostenskému úřadu,
- jako dědic nebo správce dědictví neustanoví za zemřelého podnikatele odpovědného zástupce,
- předloží nepravdivé čestné prohlášení o bezúhonnosti,
- provozuje živnosti ohlašovací nebo koncesované bez živnostenského oprávnění (Horzinková, Urban, 2008).

Na všechny jednotlivé přestupky se vztahuje určitá finanční sankce a při stanovení její výše, živnostenský úřad přihlíží k některým rozhodujícím skutečnostem. A to na závažnost přestupku a jeho následky, způsob jeho spáchání, míru zavinění apod.

Mezi méně závažné přestupky patří např. povinnosti dědiců po smrti podnikatele s maximální pokutou 10 000,- Kč. Za nepravdivé čestné prohlášení lze uložit pokutu do výše 100 000,- Kč. Nejvyšší možnou částkou je sankciováno provozování živnosti bez příslušného oprávnění. Tuto pokutu lze uložit až do výše 1 mil. Kč.

Přestupky spočívající v neoprávněném podnikání či v nepravdivém čestném prohlášení nelze projednat v blokovém řízení (Fleischmanová, 2008, [online]).

b) Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

Jednotlivé skutkové podstaty správních deliktů jsou vyjmenovány v živnostenském zákoně. Jde o delikty, kterými výše uvedené osoby porušují živnostenský zákon nebo jiné právní předpisy.

Správním deliktem vyplývajícím ze živnostenského zákona je například:

- porušení povinnosti ustanovit odpovědného zástupce nebo neoznámení ukončení jeho funkce,

- neoznámení zahájení či ukončení provozování živnosti v provozovně,
- neoznámení změn údajů v žádosti o koncesi nebo v ohlášení,
- nedostatečné označení provozovny,
- neoznámení pokračování v provozování živnosti,
- nevydání dokladu o prodeji zboží či služby na žádost zákazníka atd. (Horzinková, Urban, 2008).

K nejčtenějším případům porušení povinnosti patří provozování živnosti bez příslušného živnostenského oprávnění. K tomuto správnímu deliktu může dojít v případě, že podnikatel provozuje určitou činnost nad rámec svého živnostenského oprávnění, nebo provozuje živnost, na kterou mu bylo pozastaveno živnostenské oprávnění.

Správní delikt může být sankcionován pokutou až do výše 1 mil. Kč. Při určování její výše příslušný živnostenský úřad přihlíží k závažnosti správního deliktu, jeho následkům, způsobu a k okolnostem jeho spáchání. S výjimkou neoprávněného podnikání lze podnikajícím osobám za správní delikt uložit pokutu v blokovém řízení do výše 5000,- Kč (Fleischmanová, 2008, [online]).

4 Živnostenská kontrola v praxi

4.1 Postup kontrolních orgánů při výkonu živnostenské kontroly

Prvním a zásadním krokem při výkonu kontroly je výběr subjektu, u kterého se kontrola uskuteční. Konkrétní subjekt může být vybrán na pokyn krajského úřadu či jiného správního orgánu, na základě podnětu občana, podle stanoveného plánu kontrol, dále při zjištění nesrovnalostí v dokumentech podnikatele nebo zcela náhodným výběrem. Vybrán může být také na základě doporučení Živnostenského úřadu ČR, který pro kontrolu stanoví konkrétní předmět činnosti a u těch podnikatelů, kteří tuto činnost vykonávají, se živnostenská kontrola uskuteční.

Kontrola je vykonávána na živnostenském úřadě nebo v provozovně kontrolovaného subjektu. Kontrola v sídle příslušného živnostenského úřadu je uskutečňována pouze tehdy, když kontrolovaná osoba provozovnu nemá. V takovém případě musí být kontrolovaný subjekt o zahájení kontroly informován prostřednictvím písemného oznámení, které mu ukládá povinnost, se v určitý termín dostavit na živnostenský úřad s doklady a dokumenty potřebnými ke kontrole. Kontrola je zahájena dnem doručení oznámení. Je-li kontrola vykonávána v provozovně podnikatele, je zahájena ústním oznámením a prokázáním se pracovníka kontrolního orgánu písemným pověřením ke kontrole a průkazem.

Podnikatel nemusí být při kontrole osobě přítomen. Poskytnout součinnost při výkonu kontroly je oprávněna i osoba pověřená či jinak určená podnikatelem, např. vedoucí provozovny, odpovědný zástupce, zaměstnanec nebo rodinný příslušník. Pokud kontrolovaná osoba nesplní své povinnosti, tedy neposkytne kontrolnímu orgánu potřebnou součinnost, je jí udělena pořádková pokuta do výše 50 000,- Kč.

Po zahájení kontroly požaduje kontrolní pracovník předložení konkrétních originálních dokladů prokazujících dané skutečnosti. Mohou jimi být např. faktury či jiné účetní doklady, doklad o způsobilosti provozovny, doklad prokazující užívací nebo vlastnické právo k provozovně, doklady o pracovněprávních vztazích se zaměstnanci a další doklady ze kterých se zjišťuje splnění povinností stanovené příslušnými zákony a zda jsou činnosti podnikatele v souladu s jeho živnostenským oprávněním. Jestliže podnikatel nemá některé z požadovaných dokladů k dispozici na provozovně, stanoví mu kontrolní orgán přiměřenou lhůtu k jejich doložení na pracoviště živnostenského úřadu, kde kontrola pokračuje.

Jestliže kontrolní pracovníci zjistí porušení určitých povinností, které nespadají do jejich kompetence, postoupí je k dořešení příslušnému správnímu úřadu.

Na závěr kontroly je kontrolním orgánem sepsán protokol o všech zjištěných skutečnostech s jejich přesným popisem. S obsahem protokolu seznámí kontrolovanou osobu a předá ji stejnopis. Všichni kontrolní pracovníci i kontrolovaná osoba protokol podepíší a opatří ho úředním razítkem. Kontrola je následně ukončena rozhodnutím v námitkovém řízení, vzdáním se práva na uplatnění námitek nebo uplynutím lhůty pro podání námitek. (Postup podnikatele, 2012, [online]).

4.2 Struktura živnostenských úřadů a podnikatelů v Moravskoslezském kraji

V současnosti se v Moravskoslezském kraji nachází 22 obecních živnostenských úřadů a 1 Krajský živnostenský úřad se sídlem v Ostravě. Tento úřad je nadřazen obecním živnostenským úřadům a vykonává vůči nim řídicí, kontrolní, koordinační a metodickou činnost. Ve správních obvodech jednotlivých obecních živnostenských úřadů bylo k 31. 12. 2012 evidováno celkem 308 147 podnikatelů, podnikajících na základě živnostenského oprávnění. Aktivních podnikatelů, jejichž živnostenská oprávnění nejsou pozastavena či přerušena je 217 053. Z toho plyne, že 91 094 subjektů ve sledovaném období nepodniká.

Tab. 4.1 Statistické údaje týkající se počtu živnostenských oprávnění k 31. 12. 2012

	Moravskoslezský kraj
Koncesované živnosti	10 790
Řemeslné živnosti	87 360
Vázané živnosti	29 382
Volné živnosti	180 615
Celkem ŽO	308 147
ŽO pro právnické osoby	49 441
ŽO pro fyzické osoby	258 706
ŽO pro cizince	5 353
Počet obyvatel	1 227 579
Počet ŽO na 1000 obyvatel	251.02
Počet aktivních podnikatelů	217 053
Počet podnikatelů na 1000 obyvatel	176.81
Počet ŽO na 1 podnikatele	1.42

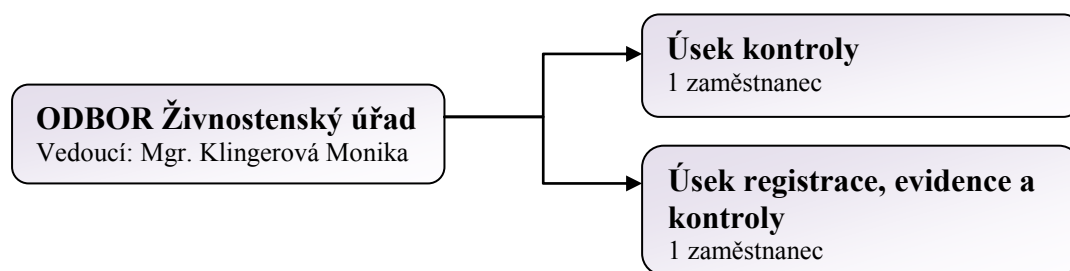
Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na veřejna-sprava, 2013, [online]

Tabulka 4.1 ukazuje počet živnostensky podnikajících osob v Moravskoslezském kraji. Pro lepší přehled jsem počty živnostenských oprávnění rozdělila do příslušných živností a také zda se jedná o FO, PO či cizince. Z uvedených údajů vyplývá, že počet podnikatelů založených jako FO je pětikrát vyšší než počet podnikatelů založených jako PO. Z tabulky je dále patrné, že nejvyšší zájem je podnikat v oblasti živnosti volné.

4.2.1 Živnostenský úřad Hlučín

Živnostenský úřad je jedním z odborů městského úřadu v Hlučíně a je složen ze dvou hlavních úseků. Úseku kontroly a úseku registrace, evidence a kontroly. Vzhledem k poměrně nízkému počtu podnikatelů, čítá odbor obecního živnostenského úřadu pouze 3 pracovníky, přičemž kontrolní činnost provádí jen 1 zaměstnanec.

Obr. 4.1 Struktura odboru živnostenského úřadu v Hlučíně

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Hlučíně

Správní obvod obce Hlučín s rozšířenou působností je vymezen územím 15 obcí: Bělá, Bohuslavice, Darkovice, Děhylov, Dobroslavice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Kozmice, Ludgeřovice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina, Závada. K 31. 12. 2012 bylo v tomto správním obvodu evidováno celkem 10 381 živnostenských oprávnění, ale aktivních pouze 7 221.

Tab. 4.2 Statistické údaje týkající se počtu živnostenských oprávnění k 31. 12. 2012

	Počet živnostenských oprávnění Správní obvod Hlučín
Vázané	879
Řemeslné	3 647
Volná	5 429
Koncesované	426
Celkem ŽO	10 381
Počet aktivních podnikatelů	7 221

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na veřejná-správa, 2013, [online]

Více než polovina živnostenských oprávnění je vydána pro živnost volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. Další početná skupina podnikatelů vlastní živnostenské oprávnění v oblasti zednictví, hostinské činnosti, zámečnictví, truhlářství a v dalších řemeslných činnostech.

a) Kontrolní činnost Živnostenského úřadu Hlučín

Přehled o počtu kontrol, uložených pokutách či jejich výše za období 2009 – 2012 jsou zapracovány do níže uvedených tabulek.

Tab. 4.3 Provedené kontroly a uložené pokuty ŽÚ Hlučín za období 2009 - 2012

Rok	Počet kontrol	Počet uložených pokut	Počet uložených pokut/ Počet kontrol
2012	33	19	58 %
2011	20	16	80 %
2010	19	16	84 %
2009	19	5	26 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Hlučíně

Jelikož kontrolní činnost vykonává pouze jeden pracovník, jsou počty kontrol v jednotlivých letech vzhledem k počtu podnikatelů nízké. Z tabulky vidíme, že poměr uložených pokut je k počtu provedených kontrol poměrně vysoký a pokuta je ukládána téměř dvěma třetinám podnikatelů, kteří jsou podrobeni živnostenské kontrole. Tato vysoká čísla jsou způsobena tím, že kontrolní činnost je prováděna okrajově pouze jedním pracovníkem, který vybírá kontrolované osoby hlavně na základě podnětů občana či jiných příslušných správních orgánů a především z vlastního podezření, že dochází k porušování stanovených povinností, chodí tedy tzv. najisto.

Tab. 4.4 Uložené pokuty při výkonu živnostenské kontroly ŽÚ Hlučín za období 2009 - 2012

Rok	Počet uložených pokut	Pokuty ve správním řízení	SŘ/ Pokuty celkem	Blokové pokuty	BP / Pokuty celkem
2012	19	0	0 %	19	100 %
2011	16	1	6 %	15	94 %
2010	16	0	0 %	16	100 %
2009	5	0	0 %	5	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Hlučíně

Z uvedených údajů je patrné, že téměř všechny pokuty byly uloženy formou blokového řízení a kontrolovaný subjekt tedy s pokutou souhlasil. Pouze v jednom případě byla pokuta uložena v rámci správního řízení.

Tab. 4.5 Výše uložených pokut ŽÚ Hlučín za období 2009 - 2012

Rok	Celková výše uložených pokut	Výše pokut v správním řízení	Výše blokových pokut
2012	12.000,- Kč	0,- Kč	12.000,- Kč
2011	11.600,- Kč	5.000,- Kč	6.600,- Kč
2010	8.400,- Kč	0,- Kč	8.400,- Kč
2009	3.000,- Kč	0,- Kč	3.000,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Hlučíně

Tab. 4.6 Průměrná výše uložených pokut ŽÚ Hlučín za období 2009 - 2012

Rok	Průměrná pokuta v správním řízení	Průměrná bloková pokuta
2012	0,- Kč	632,- Kč
2011	5.000,- Kč	440,- Kč
2010	0,- Kč	525,- Kč
2009	0,- Kč	600,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Hlučíně

Z výše uvedených dat plyne, že průměrná bloková pokuta je jednoznačně několikanásobně nižší než pokuta uložená v rámci správního řízení. Důvodem je limit blokové pokuty, která nesmí přesáhnout částku 5.000,- Kč a v pokutě udělené ve správním řízení jsou navíc zahrnuté i náklady spojené s tímto řízením.

V roce 2009 a 2010 se pokuty ukládaly i mimo výkon standardní kontrolní činnosti. Jednalo se o sankce za správní delikty týkající se nesplnění oznamovací povinnosti podnikatele (většinou ve vztahu k povinnosti oznámit změnu údajů uvedených v ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi – např. změna příjmení, bydliště, místa podnikání). O uložené pokutě byl sepsán pouze úřední záznam a pokuty byly ukládány v blokovém řízení.

Tab. 4.7 Počet kontrol ukončených úředním záznamem ŽÚ Hlučín za období 2009 - 2012

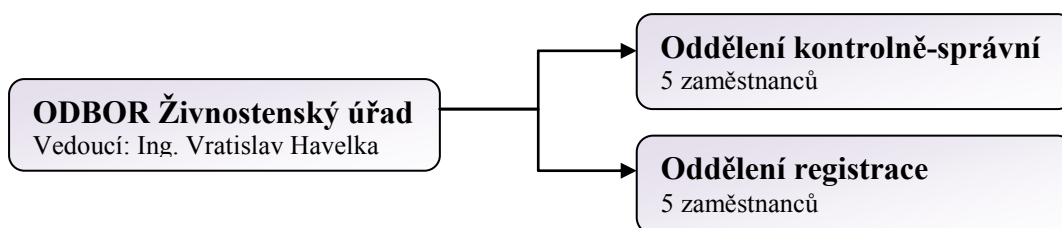
	2009	2010
Počet úředních záznamů	49	28
Počet uložených pokut	49	28
Výše uložených pokut	10.800,- Kč	8.200,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Hlučíně

4.2.2 Obecní živnostenský úřad Opava

Odbor obecní živnostenský úřad je součástí Magistrátu města Opavy a je třetím největším obecním živnostenským úřadem v kraji. Na odboru obecního živnostenského úřadu působí celkem 11 pracovníků. Vedle jiných činností vykonává živnostenskou kontrolu 5 zaměstnanců kontrolně-správního oddělení.

Obr. 4.2 Struktura odboru živnostenského úřadu v Opavě

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecním živnostenském úřadě v Opavě

Správní obvod obecního živnostenského úřadu v Opavě je poměrně rozsáhlý a kromě Opavy provádí správu i ve 39 přilehlých obcích. Jsou jimi Branka u Opavy, Bratřikovice, Brumovice, Budišovice, Dolní Životice, Háj ve Slezsku, Hlavnice, Hlubočec, Hněvošice, Holasovice, Hrabyně, Hradec nad Moravicí, Chlebičov, Chvalíkovice, Jakartovice, Jezdkovice, Kyjovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mikolajice, Mladecko, Mokré Lazce, Neplachovice, Nové Sedlice, Oldřišov, Otice, Pustá Polom, Raduň, Skřipov, Slavkov, Služovice, Sosnová, Stěbořice, Štáblovice, Těškovice, Uhlířov, Velké Heraltice, Velké Hoštice, Vršovice. K 31.12.2012 bylo evidováno celkem 27 566 živnostenských oprávnění.

Tab. 4.8 Statistické údaje týkající se počtu živnostenských oprávnění k 31. 12. 2012

	Počet živnostenských oprávnění Správní obvod Opava
Vázané	2 700
Řemeslné	8 269
Volná	15 665
Koncesované	932
Celkem ŽO	27 566
Počet aktivních podnikatelů	19 619

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na veřejna-sprava, 2013, [online]

Podobně jako ve správním obvodu Hlučín je i zde nejvyšší počet živnostenských oprávnění vydáno pro živnost volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby

neuvezené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. Mezi další velice žádané obory patří zámečnictví, opravy silničních vozidel, hostinská činnost, činnosti účetních poradců, silniční motorová doprava apod.

a) Kontrolní činnost obecního živnostenského úřadu Opava

Tab. 4.9 Provedené kontroly a uložené pokuty OŽÚ Opava za období 2008 - 2012

Rok	Počet kontrol	Počet uložených pokut	Počet uložených pokut/ Počet kontrol
2012	247	63	26 %
2011	244	30	12 %
2010	190	54	28 %
2009	220	22	10 %
2008	126	7	6 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecním živnostenském úřadě v Opavě

Díky vyššímu počtu kontrolních pracovníků je počet kontrol v Opavě oproti počtu kontrol v Hlučíně značně vyšší. Poměr uložených pokut je vzhledem k provedeným kontrolám poměrně nízký a pokuta je uložena zhruba jen v 15 % případů.

Tab. 4.10 Uložené pokuty při výkonu živnostenské kontroly OŽÚ Opava za období 2008 - 2012

Rok	Počet uložených pokut	Pokuty ve správním řízení	SŘ/ Pokuty celkem	Blokové pokuty	BP / Pokuty celkem
2012	63	4	6 %	59	94 %
2011	30	1	3 %	29	97 %
2010	54	4	7 %	50	93 %
2009	22	5	23 %	17	77 %
2008	7	1	14 %	6	86 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecním živnostenském úřadě v Opavě

Ve většině případů byla uložena pouze bloková pokuta, kterou podnikatel přijal a zaplatil. Jen malé procento uložených pokut bylo řešeno formou správního řízení. V roce 2011 bylo 1 správní řízení, ve kterém se řešil přestupek, ukončeno pouze napomenutím.

Tab. 4.11 Výše uložených pokut OŽÚ Opava za období 2008 - 2012

Rok	Celková výše uložených pokut	Výše pokut v správním řízení	Výše blokových pokut
2012	43.000,- Kč	7.500,- Kč	35.500,- Kč
2011	21.500,- Kč	2.000,- Kč	19.500,- Kč
2010	45.000,- Kč	8.000,- Kč	37.000,- Kč
2009	22.000,- Kč	11.000,- Kč	11.000,- Kč
2008	5.500,- Kč	1.000,- Kč	4.500,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecním živnostenském úřadě v Opavě

Tab. 4.12 Průměrná výše uložených pokut OŽÚ Opava za období 2008 - 2012

Rok	Průměrná pokuta v správním řízení	Průměrná bloková pokuta
2012	1 875,- Kč	602,- Kč
2011	2 000,- Kč	672,- Kč
2010	2 000,- Kč	740,- Kč
2009	2 200,- Kč	647,- Kč
2008	1 000,- Kč	750,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecním živnostenském úřadě v Opavě

Jak jsem již zmínila, pokuta uložená ve správním řízení zahrnuje také náklady spojené s řízením a je tedy vyšší než bloková pokuta, která nesmí překročit stanovený limit 5.000,- Kč. Průměrná výše pokut je dána především přísností při řešení přestupků či správních deliktů.

Tab. 4.13 Počet kontrol ukončených záznamem z kontrolního zjištění OŽÚ Opava za období 2008 - 2012

Rok	Záznam z kontrolního zjištění
2012	131
2011	140
2010	137
2009	101
2008	22

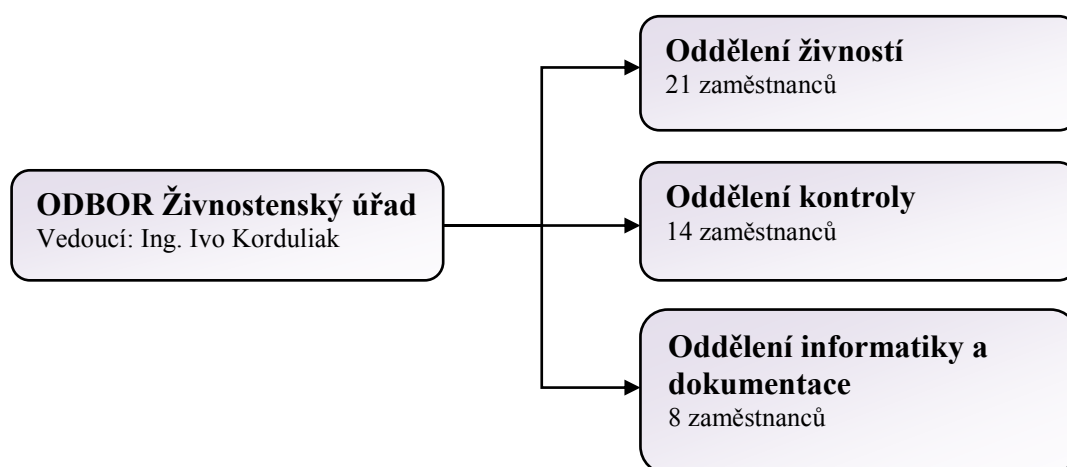
Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecním živnostenském úřadě v Opavě

V uvedených letech docházelo i ke kontrolám, o kterých byl sepsán pouze úřední záznam a ne standardní protokol o výsledku kontroly.

4.2.3 Živnostenský úřad Ostrava

Živnostenský úřad v Ostravě je odborem Magistrátu města Ostravy. Skládá se z 3 oddělení, ve kterých působí celkem 44 pracovníků a je největším obecním živnostenským úřadem v kraji. Jeho územní působnost se kromě Ostravy vztahuje i na několik přilehlých obcí. Jsou jimi Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Klimkovice, Olbramice, Stará Ves nad Ondřejnicí, Šenov, Václavovice, Velká Polom, Vratimov, Vřesina a Zbyslavice.

Obr. 4.3 Struktura Živnostenského úřadu v Ostravě

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na živnostenském úřadě v Ostravě

K 31.12.2012 bylo v tomto správním obvodu zjištěno celkem 95 064 živnostenských oprávnění, z toho 66 895 aktivních, viz tabulka 4.14. Jelikož živnost volná zahrnuje mnoho oborů, které lze v rámci této živnosti provozovat, je i v tomto správním obvodu nejvyšší zájem o vydání živnostenského oprávnění pro živnost volnou. Dalšími žádanými obory jsou opravy silničních a jiných vozidel, zámečnictví, kadeřnictví, hostinská činnost, výroba a instalace elektrických strojů, činnosti účetních poradců atd.

Tab. 4.14 Statistické údaje týkající se počtu živnostenských oprávnění k 31. 12. 2012

	Počet živnostenských oprávnění Správní obvod Ostrava
Vázané	10 234
Řemeslné	22 873
Volné	58 485
Koncesované	3 472
Celkem ŽO	95 064
Počet aktivních podnikatelů	66 895

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na veřejna-sprava, 2013, [online]

a) Kontrolní činnost Živnostenského úřadu Ostrava

Tab. 4.15 Provedené kontroly a uložené pokuty ŽÚ Ostrava za období 2008 - 2012

Rok	Počet kontrol	Počet uložených pokut	Počet uložených pokut/ Počet kontrol
2012	1 819	327	18 %
2011	1 598	286	18 %
2010	1 689	343	20 %
2009	1 462	357	24 %
2008	1 037	238	23 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Ostravě

Z uvedených údajů vyplývá, že kontrolní činnost v tomto správním obvodu je prováděna poměrně intenzivně, a to především díky vysokému počtu zaměstnanců v oddělení kontroly. Procento uložených pokut je ve srovnání s počtem kontrol nízké a pokuta byla udělována pouze pětina zkontrolovaných osob.

Tab. 4.16 Uložené pokuty při výkonu živnostenské kontroly ŽÚ Ostrava za období 2008 - 2012

Rok	Počet uložených pokut	Pokuty ve správním řízení	SŘ/ Pokuty celkem	Blokové pokuty	BP / Pokuty celkem
2012	327	41	13 %	286	87 %
2011	286	8	3 %	278	97 %
2010	343	19	6 %	324	94 %
2009	357	35	10 %	322	90 %
2008	238	51	21 %	187	79 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Ostravě

Z tabulky vidíme, že přibližně 90% pokut je uloženo formou blokové pokuty. Ve zbývajících 10 % případů následovalo po kontrolní činnosti ještě správní řízení, ve kterém pak byla uložena pokuta.

Tab. 4.16 Neoprávněné podnikání a počet sankčních rušení ŽÚ Ostrava za období 2010 - 2012

	Počet sankčních zrušení	Počet pokut za přestupek neoprávněného podnikání
2012	453	18
2011	223	11
2010	211	5

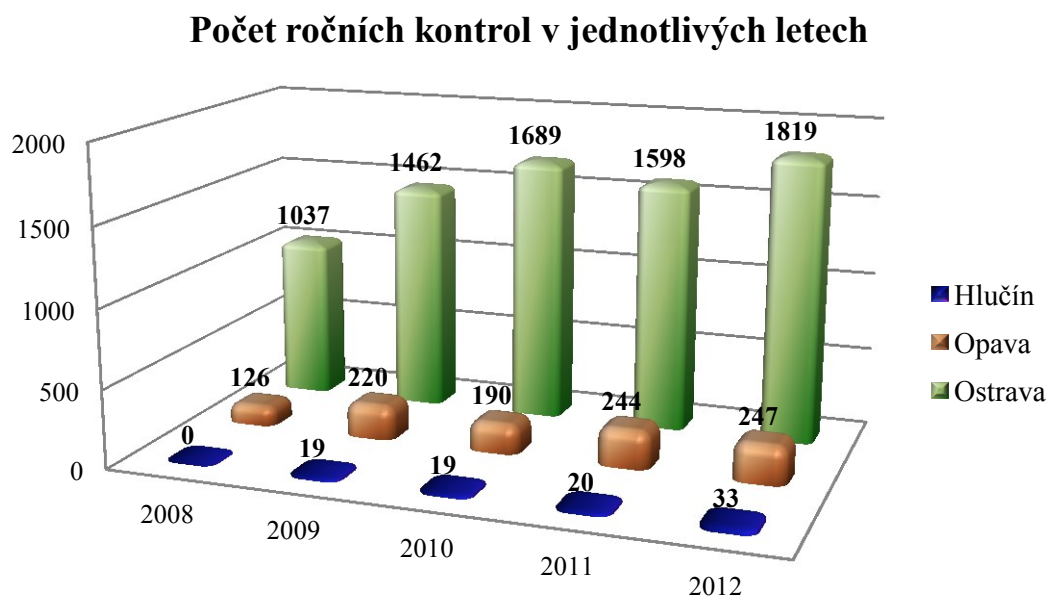
Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na Živnostenském úřadě v Ostravě

V uvedených letech Magistrát města Ostravy, odbor Živnostenský úřad sankčně zrušil živnostenské oprávnění stovkám podnikatelů. Nejčastějším důvodem ke zrušení

živnostenského oprávnění bylo nesplnění povinnosti podnikatele prokázat na žádost živnostenského úřadu užívací či vlastnické právo k prostorám, v nichž má místo podnikání, odlišné od bydliště. Taktéž se udělovaly pokuty za přestupek neoprávněného podnikání.

4.2.4 Zjištěné rozdíly

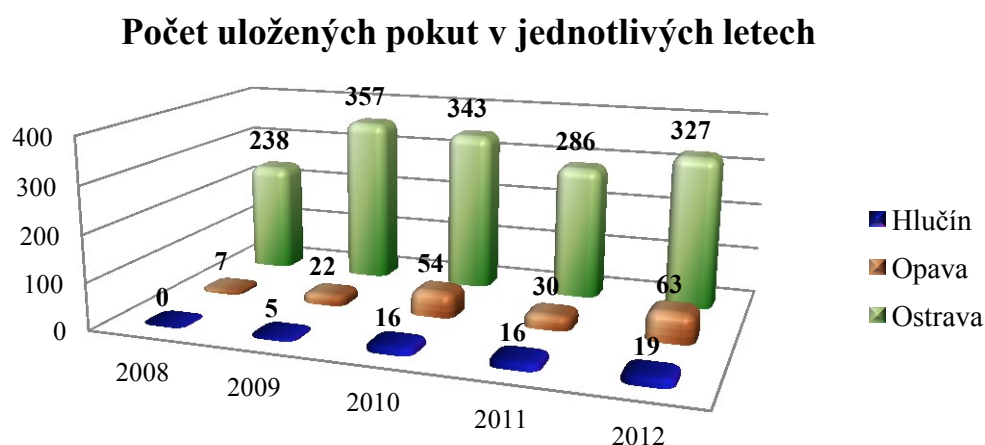
Graf 4.1 Srovnání počtu provedených kontrol jednotlivými obecními živnostenskými úřady

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecních živnostenských úřadech v Hlučíně, Opavě a Ostravě

Počet kontrol v jednotlivých obecních živnostenských úřadech je značně rozdílný. Hlavním důvodem je odlišný počet podnikatelů a kontrolních pracovníků v jednotlivých správních obvodech. Největším územním obvodem s necelými 67 000 aktivními podnikateli disponuje Živnostenský úřad Magistrátu města Ostravy. Vzhledem k uvedenému vysokému počtu podnikatelů má samostatné kontrolní oddělení, které čítá 14 pracovníků. Pod správní obvod Obecního živnostenského úřadu Magistrátu města Opavy spadá necelých 20 000 podnikajících osob s živnostenským oprávněním a kontrolní činnost zde provádí celkem 5 pracovníků z kontrolně-správního oddělení. Nejmenším správním obvodem tedy disponuje Živnostenský úřad Městského úřadu Hlučín s necelými 7 300 aktivními podnikateli, nad kterými provádí kontrolní činnost pouze 1 pracovník.

Graf 4.2 Srovnání počtu uložených pokut jednotlivými obecními živnostenskými úřady

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecních živnostenských úřadech v Hlučíně, Opavě a Ostravě

Kontrolní pracovníci ukládají v rámci své kontrolní činnosti pokuty ve správním a blokovém řízení. Ve výše uvedených tabulkách lze vidět, že 90 % případů bylo řešeno formou blokového řízení, kde kontrolovaný podnikatel s pokutou souhlasil. Ve výše uvedených tabulkách jsme si také mohli všimnout, že zobrazené poměry pokut v blokovém a správním řízení se mezi jednotlivými úřady příliš neliší a nejsou tedy závislé na počtu podnikatelů v jednotlivých obvodech.

Graf 4.3 Srovnání výše uložených pokut jednotlivými obecními živnostenskými úřady

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů získaných na obecních živnostenských úřadech v Hlučíně, Opavě

Uvedený graf zobrazuje výši celkových pokut, tedy pokut uložených v blokovém i správním řízení. Největší podíl na celkové výši uložených pokut mají u obou uvedených

obecních živnostenských úřadů ty pokuty, které byly uloženy v rámci blokového řízení. Průměrná výše ukládaných pokut se taktéž v obou případech výrazně neliší a nejsou tedy vůbec závislé na velikosti územního obvodu a počtu podnikatelů. Vysoká odlišnost celkové výše uložených pokut je tedy způsobena pouze rozdílným počtem uložených pokut. Výše udělené pokuty pak záleží pouze na konkrétním živnostenském úřadu, jak přísně porušení zhodnotí.

Výše uložených pokut mi bohužel Živnostenským úřadem v Ostravě z důvodu ochrany údajů nebyly poskytnuty, ale vzhledem k počtu uložených pokut lze předpokládat, že výše celkových uložených pokut mohou být mnohonásobně vyšší, než v případě zmíněných živnostenských úřadů v Hlučíně a Opavě.

4.2.5 Shrnutí

Údaje o provedené kontrolní činnosti, které mi byly poskytnuty zmíněnými živnostenskými úřady, jasně ukazují, že v kontrolní činnosti vybraných živnostenských úřadů zcela dominuje Živnostenský úřad v Ostravě. Ten provedl v letech 2008 – 2012 celkem 7605 kontrol z toho v 1551 případech byla uložena pokuta za porušování živnostenského zákona. Naopak nejmenší počet kontrol, celkově pouze 91 za období 2009 – 2012 provedl Živnostenský úřad v Hlučíně. V rámci kontrolní činnosti následně uložil 56 pokut v celkové výši 35.000,- Kč. Živnostenský úřad v Opavě vykonal za sledované období celkem 1027 kontrol, při kterých zjistil 176 případů porušení živnostenského zákona a uložil za ně pokuty ve výši 137.000,- Kč. Kontroly provedené Živnostenským úřadem v Ostravě několikanásobně převyšují počty kontrol u ostatních zkoumaných živnostenských úřadů. Vysoká odlišnost je způsobena rozdílným počtem kontrolních pracovníků na jednotlivých živnostenských úřadech a počtem živnostníků v jejich územních obvodech.¹³

U všech tří zkoumaných živnostenských úřadů se nejvíce využívalo ukládání pokut v blokovém řízení, které má oproti řízení správnímu mnoho výhod. Bloková pokuta je využívána především z důvodu její limitované výše, která nesmí přesáhnout hranici 5.000,- Kč, odpadá zde povinnost hradit náklady řízení a je používána také z důvodu jejího rychlého vyřízení. Bloková pokuta má však i nevýhodu, která spočívá v nemožnosti se dále odvolat. Podnikateli, který se zjištěným porušením zcela nesouhlasí, bych proto doporučila, aby

¹³ Přehled o počtu podnikatelů a kontrolních pracovníků byl zobrazen již v předchozích částech této kapitoly.

blokovou pokutu odmítl a využil správního řízení, ve kterém má možnost dále využít opravných prostředků.

Živnostenský zákon se v ČR nejvíce porušuje v oblasti oznamovacích povinností a označování provozovny. Konkrétně jde například o neohlášení změny sídla, trvalého bydliště či pobytu v ČR, neoznámení zahájení či ukončení činnosti v provozovně a špatné nebo nedostatečné označení provozovny. Ze závažnějších deliktů se nejčastěji vyskytuje provozování živnosti bez příslušného oprávnění (Morávek, 2009, [online]).

Konkrétní důvody ukládaných pokut mi bohužel ani na jednom pracovišti porovnávaných živnostenských úřadů nebyly z důvodů ochrany údajů sděleny, avšak domnívám se, že většina udělených pokut se ztotožňuje s výše uvedeným celorepublikovým zjištěním ohledně porušování živnostenského zákona.

Myslím si, že kontrolní činnost Živnostenského úřadu Ostrava a Živnostenského úřadu Opava je vzhledem k počtu pracovníků a podnikatelů v jejich územních obvodech dostatečná a na velmi dobré úrovni. Kontrolní činnost Živnostenského úřadu Hlučín však za oběma zmíněnými živnostenskými úřady značně zaostává. I přesto, že v jeho územním obvodu není velké množství podnikatelů, jsou počty vykonaných kontrol nedostačující a pracovníci by se měli kontrole věnovat intenzivněji případně zaměstnat další osobu, která se bude kontrolní činnosti dostatečně věnovat.

Účelem živnostenské kontroly je zjistit případné nedostatky a porušení způsobené protiprávním jednáním podnikatele, zjistit jejich příčiny a snažit se o jejich odstranění příslušným opatřením. Kontrolní orgán by měl podnikateli při porušení právních předpisů uložit takovou sankci, která bude účinná a bude mít odrazující účinky pro další případné pachatele. Pokud by výše sankce nevedla k nápravě a podnikatel se opakovaně dopouští protiprávního jednání, by měl živnostenský úřad přikročit k důslednějšímu opatření a tím je pozastavení, případně zrušení živnostenského oprávnění. Tohoto opatření využil i Živnostenský úřad v Ostravě, který v letech 2010 – 2012 sankčně zrušil 887 živnostenských oprávnění. Cílem kontroly však není za každou cenu trestat a ukládat pokuty, ale zajistit příznivé a rovné podmínky pro provozování živnosti.

Dle mého názoru, tvoří dodržování živnostenského zákona nedílný základ úspěšného fungování živnostenského podnikání a právě v této souvislosti hraje kontrolní činnost živnostenských úřadů velmi důležitou a nezastupitelnou roli, a proto si v oblasti živnostenského podnikání zaslouží značnou pozornost.

5 Závěr

Hlavním záměrem bakalářské práce na téma „Kontrolní praxe živnostenských úřadů v kraji“ bylo poskytnout výstižné informace v oblasti živnostenské kontroly, seznámit se s postupem kontrolních pracovníků při výkonu živnostenské kontroly až do jejího ukončení, poskytnou ucelený přehled o možných typech přestupků a správních deliktů včetně jejich sankcí případně jiných postihů a především analyzovat a zhodnotit kontrolní činnost v praxi u tří vybraných živnostenských úřadů.

Obsah práce je rozdělen do několika vzájemně se prolínajících částí, které byly zaměřeny jak na kontrolní činnost živnostenských úřadů, tak i na vymezení základních pojmů týkající se živnostenského podnikání.

První část stručně přibližuje problematiku živnostenského podnikání, zabývá se členěním živností, podmínkami, které jsou závazné pro provoz živností, živnostenským oprávněním a dalšími souvisejícími pojmy.

Další část je věnována živnostenským úřadům, které mají na starost vykonávat kontrolní činnost a analyzuje jejich povinnosti a pravomoci. Tato část dále informuje o živnostenské kontrole, právech a povinnostech zúčastněných subjektů v rámci kontroly, o protiprávním jednání kontrolovaných subjektů, o sankcích a jiných postizích při porušení zákona.

Poslední část je zaměřena na kontrolní činnost tří konkrétních živnostenských úřadů v Moravskoslezském kraji za určité období. Podává přehled o počtu podnikatelů v jejich územních obvodech, přehled o provedených kontrolách, počtu uložených pokut i o celkové výši pokut uložených v rámci blokového i správního řízení. Při srovnání zjištěných údajů jsem zjistila, že v kontrolní činnosti porovnávaných živnostenských úřadů značně dominuje Živnostenský úřad Magistrátu města Ostravy. Počet kontrol i uložených pokut je ve srovnání s ostatními dvěma živnostenskými úřady několikanásobně vyšší. Důvodem odlišnosti zjištěných údajů je mnohem vyšší počet kontrolních pracovníků i podnikatelů než v případě ostatních živnostenských úřadů. U všech tří zkoumaných živnostenských úřadů se v 90ti% případů využívalo ukládání pokut v blokovém řízení. Z toho vyplývá, že forma uložených pokut není vůbec závislá na počtu podnikatelů v jednotlivých územních obvodech. Podle celorepublikových zjištění se živnostenský zákon nejvíce porušuje v oblasti oznamovacích povinností a označování provozovny.

Jak jsem již uvedla v úvodu, živnostenské podnikání patří k nejrozšířenějším formám podnikání v České republice. Mnozí zájemci vidí v podnikání kromě formy obživy také časovou svobodu, samostatnost, motivaci či finanční rozvoj a proto je o živnostenské podnikání neustálý zájem. V rámci provozování podnikatelské činnosti musí podnikatel dodržovat různé podmínky a povinnosti stanovené živnostenským zákonem a právě v této souvislosti je ustanovena kontrolní činnost živnostenských úřadů. Živnostenská kontrola znamená pro mnoho podnikatelů časovou i administrativní náročnost a v některých případech i finanční zátěž. Míra povinností, které podléhá živnostenské kontrole, však není příliš velká a jejich dodržení by nemělo být pro podnikatele náročné.

Účelem živnostenské kontroly je zjistit případné nedostatky a porušení způsobené jednáním podnikatele, zjistit jejich příčiny a snažit se o jejich odstranění příslušným opatřením. Cílem kontroly však není za každou cenu trestat a ukládat pokuty, ale zajistit příznivé a rovné podmínky pro provoz živnosti. Případná sankce by však měla být v takové výši, aby již nedocházelo k opakovanému porušení živnostenského zákona či odradila případné potencionální pachatele.

V různých odborných publikacích, které se zabývají oblastí živnostenského podnikání, je živnostenská kontrola často opomíjena nebo se jí věnují pouze okrajově, což je dle mého názoru chyba a závažný nedostatek, protože kontrolní činnost má v oblasti živnostenského podnikání významnou roli.

Nelze říct, že tato bakalářská práce pomůže ke změně či vylepšení kontrolní činnosti v oblasti živnostenského podnikání, ale jistě poskytne výstižné a stručné informace a danou problematiku čtenáři více přiblíží. Dle mého názoru se stanovený cíl podařilo splnit.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

BABŠICKÁ, Věra. *Živnostenský zákon s komentářem: včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání*. 8. vyd. Praha: Bova Polygon, 2005. 456 s. ISBN 80-7273-121-1.

FLEISCHMANOVÁ, Irena a Venuše JANDOVÁ. *Živnostenské podnikání v otázkách a odpovědích*. 1 vyd. Praha: ASPI Publishing, s.r.o., 2003. 88 s. ISBN 80-86395-79-0.

HORIZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2008/2009*. 7. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 349 s. ISBN 978-80-7263-477-4.

HORIZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 343 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

HORIZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící: s komentářem a příklady*. 12. vyd. Praha: Linde, a.s., 2008. 319 s. ISBN 978-80-7201-720-1.

KLEINOVÁ, Zuzana. *Živnostenský zákon s komentářem, vzory a judikaturou: založení, změna i zánik živnosti, manželé a podnikání, jak účtovat pracovní cesty, poplatky a sankce*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002. 203 s. ISBN 80-7226-770-1.

LUKEŠ, Martin a Martina JAKL. *Podnikání v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2012. 134 s. ISBN 978-80-245-1884-8.

MAKALOVÁ, Danka. *Živnostenský zákon a prováděcí nařízení vlády s komentářem: úplné znění podle stavu k 1.9.2008*. 2. vyd. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2008. 247 s. ISBN 978-80-87093-66-5.

NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. 204 s. ISBN 978-80-7452-000-6.

ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle živnostenského zákona*. 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2007. 210 s. ISBN 978-80-251-1735-4.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

ZICHOVÁ, Jaroslava. *Živnostenské podnikání*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing s.r.o, 2008. 196 s. ISBN 978-80-7418-001-9.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

Zákon č. 40/1964, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

ČESKÉ PODNIKÁNÍ. *Dělení živností* [online]. 2010. [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <<http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/deleni-zivnosti>>

ČESKÉ PODNIKÁNÍ. *Podmínky provozování živnosti* [online]. 2010. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <<http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/podminky-provozovani-zivnosti/>>

ČESKÉ PODNIKÁNÍ. *Vznik živnostenského oprávnění* [online]. 2010. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <<http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/vznik-zivnostenskeho-opravneni/>>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka České republiky 2012* [online]. 2012. [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/0001-12>>

DOLEČEK, Marek. *Živnosti* [online]. 2010. [cit. 2013-02-07]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnosti-opu-4623.html#b1>>

EPRAVO. *Živnostenská kontrola a delikty podle živnostenského zákona* [online]. 2001. [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/zivnostenska-kontrola-a-delikty-podle-zivnostenskeho-zakona-9152.html>>

FLEISCHMANOVÁ, Irena. *Kontrolní činnost zaměřená k dodržování živnostenského zákona a zvláštních právních předpisů vztahujících se k živnostenskému podnikání* [online]. 2008. [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d4086v5486-kontrolni-cinnost-zamerena-k-dodrzovani-zivnostenskeho-zakona-a/>>

KR-ZLINSKY. *Postup podnikatele a živnostenského úřadu při živnostenské kontrole a námitkovém řízení* [online]. 2012. [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <<http://www.kr-zlinsky.cz/postup-podnikatele-a-zivnostenskeho-uradu-pri-zivnostenske-kontrole-a-namitkovem-rizeni-cl-839.html>>

MOJE ŽIVNOST. *Centrální registrační místo* [online]. 2010. [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <<http://www.mojezivnost.cz/pojmy/centralni-registracni-misto.html>>

MOJE ŽIVNOST. *Jednotný registrační formulář* [online]. 2010. [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <<http://www.mojezivnost.cz/zaciname-podnikat/zakladame-zivnost/registracni-povinnosti/jednotny-registracni-formular>>

MORÁVEK, Daniel. *Prohřešky živnostníků lze začít šetřit jen do tří let od jejich spáchání* [online]. 2009. [cit. 2013-05-03]. Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/za-poruseni-zakona-hrozi-az-milionova-pokuta/>>

VEŘEJNÁ SPRÁVA. *Statistické údaje*, [online] 2013. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/pod_stat.html

ŽIVNOSTI. *Jednotný registrační formulář* [online]. 2009-2013. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <<http://www.zivnosti.eu/jednotny-registracni-formular/>>

ŽIVNOSTI – INFORMAČNÍ PORTÁL. *Kontrolní činnost živnostenských úřadů* [online]. 2012. [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <<http://zivnosti.netstranky.cz/zivnostenska-kontrol/kontrolni-cinnost-zi.html>>

Seznam zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
CRM	Centrální registrační místo
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
JRF	Jednotný registrační formulář
např.	například
PO	Právnícká osoba
tzv.	takzvané
OŽÚ	Obecní živnostenský úřad
ŽÚ	Živnostenský úřad

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.5.2013

.....
Smolková
Dominika Smolková

Seznam příloh

Příloha č. 1	Protokol o kontrolním zjištění
Příloha č. 2	Odvolání proti rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty
Příloha č. 3	Odvolání proti rozhodnutí
Příloha č. 4	Podnět k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení